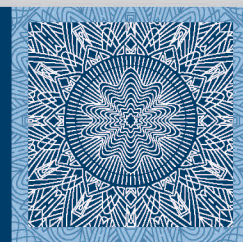

ธนาคารแห่งประเทศไทย

แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 (2559-2563)

แข่งได้ เข้าถึง เชื่อมโยง ยั่งยืน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 (2559-2563)

สารจากผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ตระหนักถึงบทบาทในการร่วมนำพาประเทศไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดทิศทางนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันและยกระดับศักยภาพให้กับประเทศในระยะยาว โดยมุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพและการส่งเสริมพัฒนาการของระบบการเงิน ระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน แผนแม่บทเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ และแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน

การจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 (แผนพัฒนา ระยะที่ 3) ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี 2559-2563 ได้คำนึงถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิ พัฒนาการของระบบการเงินและตลาดการเงิน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสากล รวมถึงแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ของประเทศ

แผนพัฒนา ระยะที่ 3 ตั้งอยู่บนหลักการของการส่งเสริมประสิทธิภาพ ความสามารถในการแข่งขัน และการรักษาเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินไทย ทั้งสถาบันการเงินภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. และผู้ให้บริการทางการเงินอื่น ๆ โดยมุ่งหวังให้ระบบสถาบันการเงินไทยแข่งขันได้ สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายขึ้นด้วยราคาที่เป็นธรรมและไม่บิดเบือน และสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาค ภายใต้การกำกับดูแลเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน หรือภายใต้แนวคิด **“แข่งได้ เข้าถึง เชื่อมโยง ยั่งยืน”** โดยแผนพัฒนา ระยะที่ 3 ให้ความสำคัญกับการใช้และการให้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ การกำหนดภูมิทัศน์ที่เหมาะสมของระบบสถาบันการเงิน เช่น การพิจารณาให้มีผู้เล่นรายใหม่ซึ่งอาจเป็นสถาบันการเงินในประเทศหรือต่างประเทศ การเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคโดยเฉพาะอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง การส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ โดยเฉพาะการออมเพื่อรองรับวัยเกษียณ และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่สำคัญ เช่น การพัฒนาบุคลากรทางการเงิน และการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน

ธปท. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนา ระยะที่ 3 จะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคธุรกิจการเงิน มีทิศทางในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินในอีก 5 ปีข้างหน้าร่วมกัน เพื่อนำพาประเทศให้เติบโตอย่างทั่วถึงและพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

นายวิรไท สันติประภพ

ผู้ว่าการ

31 พฤษภาคม 2559

สารจากรองผู้ว่าการ

แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 (แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินไทยต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 1 และ 2 ซึ่งการกำหนดกรอบนโยบายภายใต้แผนพัฒนาฯ ทั้ง 3 ฉบับนั้น ธปท. พิจารณาปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงิน และประเมินระบบการเงินและระบบสถาบันการเงินใน 6 มิติหลัก ได้แก่ (1) มิติด้านขนาดและโครงสร้าง (Depth) (2) มิติด้านเสถียรภาพ (Stability) (3) มิติด้านความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) (4) มิติด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) (5) มิติด้านการเข้าถึง (Access) และ (6) มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) โดยแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 1 (ปี 2547-2551) มุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างและจัดรูปแบบระบบสถาบันการเงินไทยภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจการเงินปี 2540 โดยมีการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงและธรรมาภิบาล ซึ่งเปรียบได้กับ “การเก็บกวาดบ้าน” ควบคู่กับการให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึงภายใต้แนวคิด Financial Services for All Potential Users ขณะที่แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 2 (ปี 2553-2557) มุ่งเน้นการสร้างประสิทธิภาพระบบสถาบันการเงินด้วยการลดต้นทุนจากกฎเกณฑ์ทางการ และเพิ่มการแข่งขันจากการเปิดให้มีผู้เล่นต่างประเทศรายใหม่ โดยยังคงให้ความสำคัญเรื่องการเข้าถึงบริการทางการเงิน และการสนับสนุนให้สถาบันการเงินมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีอย่างต่อเนื่อง สำหรับแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 (2559-2563) นี้ จะเน้นการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขัน การส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินเป็นสำคัญ

วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 มีคำสั้น ๆ ที่สามารถสรุปให้เข้าใจได้ง่ายว่า **“แข่งได้ เข้าถึง เชื่อมโยง ยั่งยืน”**

- แข่งได้** - ระบบสถาบันการเงินไทยมีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- เข้าถึง** - สถาบันการเงินสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและภาคธุรกิจ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ด้วยราคาที่เป็นธรรมและไม่บิดเบือน
- เชื่อมโยง** - สถาบันการเงินไทยมีบทบาทในการให้บริการและสนับสนุนการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค รวมถึงระบบการชำระเงินในภูมิภาคมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น
- ยั่งยืน** - ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคงเข้มแข็งและมีเสถียรภาพ

ในฐานะผู้จัดทำแผน ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จะช่วยวางรากฐานของระบบสถาบันการเงินไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า และเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Inclusive growth) อันจะส่งผลต่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนอย่างยั่งยืนสืบไป

นางทองอุไร ลิ้มปิติ

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

31 พฤษภาคม 2559

บทสรุปผู้บริหาร	1
บทนำ	7
บทที่ 1 ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ	11
1.1 ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	11
1.2 ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน	16
1.3 ประเมินโครงสร้างระบบสถาบันการเงินสำหรับระยะต่อไป	18
บทที่ 2 สนับสนุนการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค	23
2.1 สนับสนุนให้สถาบันการเงินไทยสามารถประกอบธุรกิจในภูมิภาคได้สะดวกขึ้น	24
2.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ	25
2.3 สร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง	25
บทที่ 3 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน	27
3.1 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคประชาชน	27
3.2 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและการพัฒนาศักยภาพของ SMEs	30
3.3 ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการระดมทุนของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ผ่านตลาดทุน	33
บทที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน	35
4.1 พัฒนาศูนย์กลางทางการเงิน	35
4.2 ส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน	36
4.3 ผลักดันกฎหมายทางการเงิน	38
4.4 พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแล	39
ภาคผนวก 1 คณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3	43
ภาคผนวก 2 สรุปมาตรการและเป้าหมายแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3	47

บทสรุปผู้บริหาร

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และกระทรวงการคลัง ได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวางกรอบทิศทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงินผ่านการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (แผนพัฒนา) ทั้งแผนพัฒนา ระยะที่ 1 (2547-2551) ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างและจัดรูปแบบระบบสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพและแข็งแกร่ง และแผนพัฒนา ระยะที่ 2 (2553-2557) ซึ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ การส่งเสริมการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน การเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินโดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน โดยภายหลังจากการดำเนินการตามแผนพัฒนา ทั้ง 2 ฉบับ โครงสร้างของระบบสถาบันการเงินไทยมีความชัดเจนขึ้นทั้งในด้านรูปแบบและการประกอบธุรกิจ มีประสิทธิภาพ มีเสถียรภาพและมีความมั่นคง และประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี การที่สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศเปลี่ยนแปลงไปในหลายด้าน อาทิ การก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจยุคดิจิทัลที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค โครงสร้างประชากรของประเทศที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การพัฒนาสู่สังคมเมือง และการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินตามมาตรฐานสากล ล้วนนำมาซึ่งโอกาสและความท้าทายต่อทิศทางการดำเนินงานและการปรับตัวของสถาบันการเงินและระบบการเงินในระยะต่อไป ธปท. จึงได้จัดทำแผนพัฒนา ระยะที่ 3 ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี 2559-2563 ขึ้น เพื่อวางกรอบและทิศทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้เตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ ให้เป็นกลไกสนับสนุนธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่จะขยายตัวและมีความซับซ้อนมากขึ้น

แนวนโยบายและมาตรการภายใต้แผนพัฒนา ระยะที่ 3 ได้รับการกลั่นกรองอย่างครบถ้วนและรอบด้าน โดยผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่าง ๆ¹ ซึ่ง ธปท. จัดตั้งขึ้น และคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน² ตลอดจนมีการหารือกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคธุรกิจ และภาคธนาคารด้วย

วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนา ระยะที่ 3 คือ ระบบสถาบันการเงินไทยแข่งขันได้ สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายขึ้นด้วยราคาที่เป็นธรรมและไม่บิดเบือน และสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาค ภายใต้การกำกับดูแลเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน หรือตามแนวคิด “แข่งได้ เข้าถึง เชื่อมโยง ยั่งยืน” โดยแผนพัฒนา ระยะที่ 3 มีกรอบนโยบายหลัก 4 ด้าน ดังนี้

1. ส่งเสริมการให้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ (Digitization and Efficiency) โดยเน้นการสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ให้บริการทางการเงิน การสนับสนุนนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองต่อการขยายตัวของธุรกิจ ให้เกิดความสะดวกและมีต้นทุนที่เหมาะสม

¹ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้านธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านระบบการชำระเงิน และด้านตลาดทุน

² ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ธปท. และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. โดยมีผู้ว่าการ ธปท. เป็นประธาน

1) ส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชนใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย (Digitization) ภายใต้แนวคิดบริการทางการเงินทุกที่ ทุกเวลา (Banking anywhere, anytime) โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ได้คล่องตัวและรวดเร็วขึ้น และส่งเสริมให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการอื่น ๆ มีบทบาทในการให้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการต่าง ๆ ขณะเดียวกัน ธปท. จะสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) ของภาครัฐ รวมทั้งให้ความรู้และสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการภายใต้กลไกราคาที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

2) ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency) ของสถาบันการเงินและผู้ให้บริการอื่น ๆ ให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผลักดันให้พัฒนาระบบการทำงานภายในให้เป็นอัตโนมัติ มีการเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลเพื่อบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม สนับสนุนให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานกลางร่วมกันเพื่อลดต้นทุนและความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของระบบ อีกทั้งให้มีการพัฒนาระบบที่จะดูแลความเสี่ยงทางการเงินร่วมกัน เช่น ระบบกลางสำหรับติดตามการทุจริตทางการเงิน (Fraud monitoring system) เพื่อป้องกันความเสี่ยงทางไซเบอร์ (Cyber risk) ได้ดีขึ้น

3) ประเมินโครงสร้างระบบสถาบันการเงินสำหรับระยะต่อไป (Financial landscape) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและเสถียรภาพของระบบโดยรวม ผลการประเมินระบบสถาบันการเงินในช่วงที่ผ่านมา พบว่า สถาบันการเงินยังให้บริการไม่ทั่วถึงหรือมีรูปแบบบริการที่ไม่หลากหลาย ขณะเดียวกัน ผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน³ (Non-banks) เข้ามามีบทบาทในการให้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ประกอบกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคและการเปิดเสรีทางการเงินระหว่างกันเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายในการแข่งขันของสถาบันการเงิน อันอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบสถาบันการเงินในระยะต่อไป แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จึงจะประเมินโครงสร้างระบบสถาบันการเงินและกำหนดภูมิทัศน์ (Landscape) ที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงการพิจารณาปรับบทบาทของผู้ให้บริการปัจจุบันและเพิ่มผู้ให้บริการรายใหม่ เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคง มีเสถียรภาพ มีประสิทธิภาพและรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศในระยะต่อไป

2. สนับสนุนการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค (Regionalization) เพื่อเพิ่มศักยภาพของระบบการเงินในการสนับสนุนการขยายตัวของการค้าการลงทุนและการเชื่อมโยงของประเทศในภูมิภาค เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และการขยายตัวของธุรกิจไทยไปยังประเทศในภูมิภาคดังกล่าว โดยจะมีมาตรการสร้างความพร้อมและลดอุปสรรคของสถาบันการเงินไทยในการขยายกิจการไปต่างประเทศ เช่น การเจรจาเปิดเสรีภาคการธนาคารในกลุ่มอาเซียน หรือที่เรียกว่า Qualified ASEAN Banks (QABs) การพัฒนา

³ ผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในที่นี้ ประกอบด้วย ธุรกิจบัตรเครดิต ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ (สินเชื่อรายไมโครไฟแนนซ์) ธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินตราต่างประเทศ

โครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเงินให้เอื้อต่อการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

3. ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Access) เพื่อให้ประชาชนรายย่อย กลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ เข้าถึงบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ทัวถึง และสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อเอื้อต่อการเติบโตของเศรษฐกิจระยะยาว

1) ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคประชาชน โดยส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ รวมถึงการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงในพื้นที่ต่าง ๆ ให้มากขึ้น เช่น การให้บริการผ่านตัวแทน และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพองค์กรการเงินชุมชน

2) ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและการพัฒนาศักยภาพของภาควิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่เป็นของระบบสถาบันการเงิน เพื่อเพิ่มโอกาสให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุน และสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านสถาบันการเงินและช่องทางอื่น

3) ส่งเสริมการระดมทุนของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ผ่านตลาดทุน โดยประสานงานกับหน่วยงานรัฐ และผู้กำกับดูแลที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการระดมทุนของภาคเอกชน รวมถึงสนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาตลาดทุนไทย

4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน (Enablers) เพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 ทั้งการพัฒนาศูนย์กลางทางการเงิน การส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน การสนับสนุนให้มีกฎหมายทางการเงินที่เอื้อต่อการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงิน รวมทั้งการพัฒนาเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินให้เหมาะสมตามมาตรฐานสากลเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบโดยรวม

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจการเงินไทย โดยระบบสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินต่าง ๆ จะมีความมั่นคง มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้โครงสร้างการแข่งขันที่เหมาะสม สามารถให้บริการตอบสนองความต้องการ และการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจจริง ภาคธุรกิจ และประชาชนในทุกภาคส่วน รวมทั้งช่วยให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมมีต้นทุนทางการเงินต่ำลงและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของไทยได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จะช่วยให้มีการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Inclusive growth) โดยเพิ่มโอกาสให้ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยช่องทางที่หลากหลายและมีต้นทุนรวมทั้งค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม เป็นการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจ การประกอบอาชีพ การศึกษา และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ขณะเดียวกัน การส่งเสริมความรู้ทางการเงินอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถบริหารจัดการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมกันนี้ มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินของ ธปท. และการกำกับดูแลสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินที่เป็นมาตรฐานสากลจะช่วยดูแลและสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนและภาคธุรกิจด้วย

ธปท. ตระหนักดีว่า มาตรการภายใต้แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 นั้น บางส่วนสามารถดำเนินการได้ โดย ธปท. หรือกระทรวงการคลัง แต่บางส่วนต้องอาศัยการผลักดันและดำเนินการร่วมกันจากทั้งหน่วยงานภาครัฐอื่นและภาคเอกชน ทั้งนี้ ธปท. จะติดตามและประเมินข้อมูลที่จะสะท้อนผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 ในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น อัตราส่วนเงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนการใช้บริการทางการเงินของครัวเรือนไทย ผลสำรวจความรู้ความเข้าใจทางการเงินของครัวเรือนไทย รวมทั้งรายงานผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 ต่อคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประจำทุกครึ่งปี

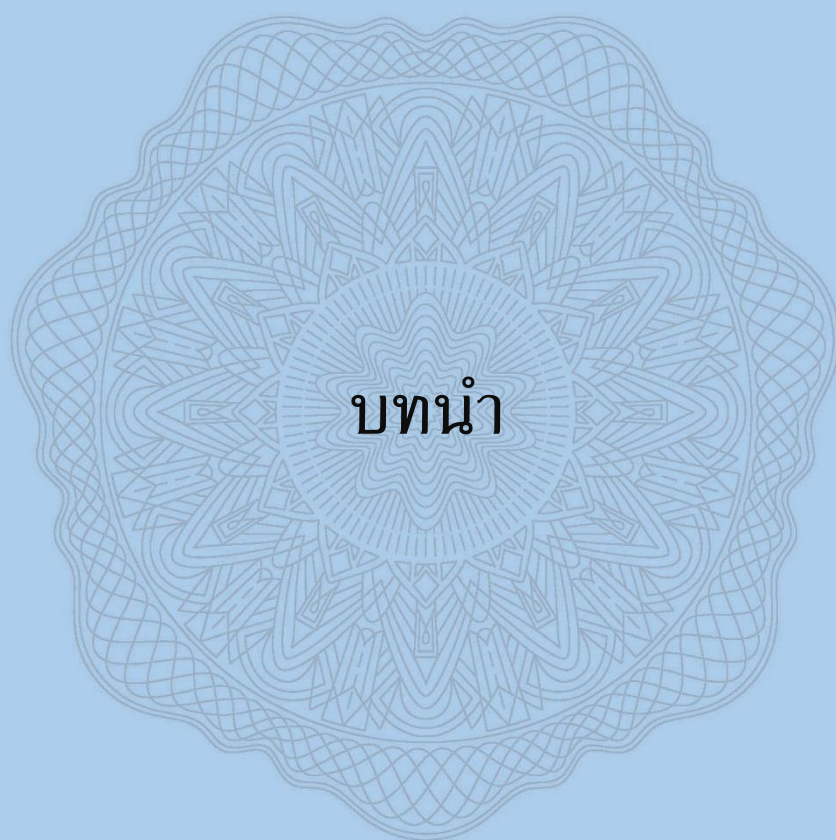
ระบบสถาบันการเงินไทยภายหลังแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จะมีลักษณะ (Intended outcome) ดังนี้

แข่งได้: สถาบันการเงินไทยแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศ มีต้นทุนดำเนินงานต่ำ มีบริการที่ครบถ้วนและหลากหลาย ด้วยราคาที่เหมาะสมเป็นธรรม กล่าวคือ มีระบบการชำระเงินที่สามารถเชื่อมโยงผู้เล่นทั้งหมดในระบบการเงิน (Open architecture) มีกลไกราคาที่ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ มีโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินกลางที่ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงิน รวมถึงมีผลศึกษาภูมิทัศน์ของระบบสถาบันการเงิน (Financial landscape) ที่เหมาะสม

เข้าถึง: ประชาชนรายย่อย SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ สามารถเข้าถึงบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ทัวถึง และตรงกับความต้องการทั้งในปัจจุบันและอนาคต กล่าวคือ ประชาชนมีการใช้บริการทางการเงินพื้นฐานจากผู้ให้บริการในระบบ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้มากขึ้น และผู้ให้บริการมีทางเลือกที่หลากหลายขึ้น ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์และช่องทางการรับบริการ

เชื่อมโยง: สถาบันการเงินไทยมีบทบาทในภูมิภาค และมีบริการระหว่างประเทศมากขึ้น เพื่อสนับสนุนการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ กล่าวคือ มีเครือข่ายของธนาคารพาณิชย์ไทยในภูมิภาคที่สนับสนุนการลงทุนในต่างประเทศของธุรกิจไทย มีระบบการชำระเงินระหว่างประเทศที่จะช่วยลดต้นทุนทางการเงินของภาคธุรกิจไทย และเชื่อมโยงการค้าการลงทุนระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

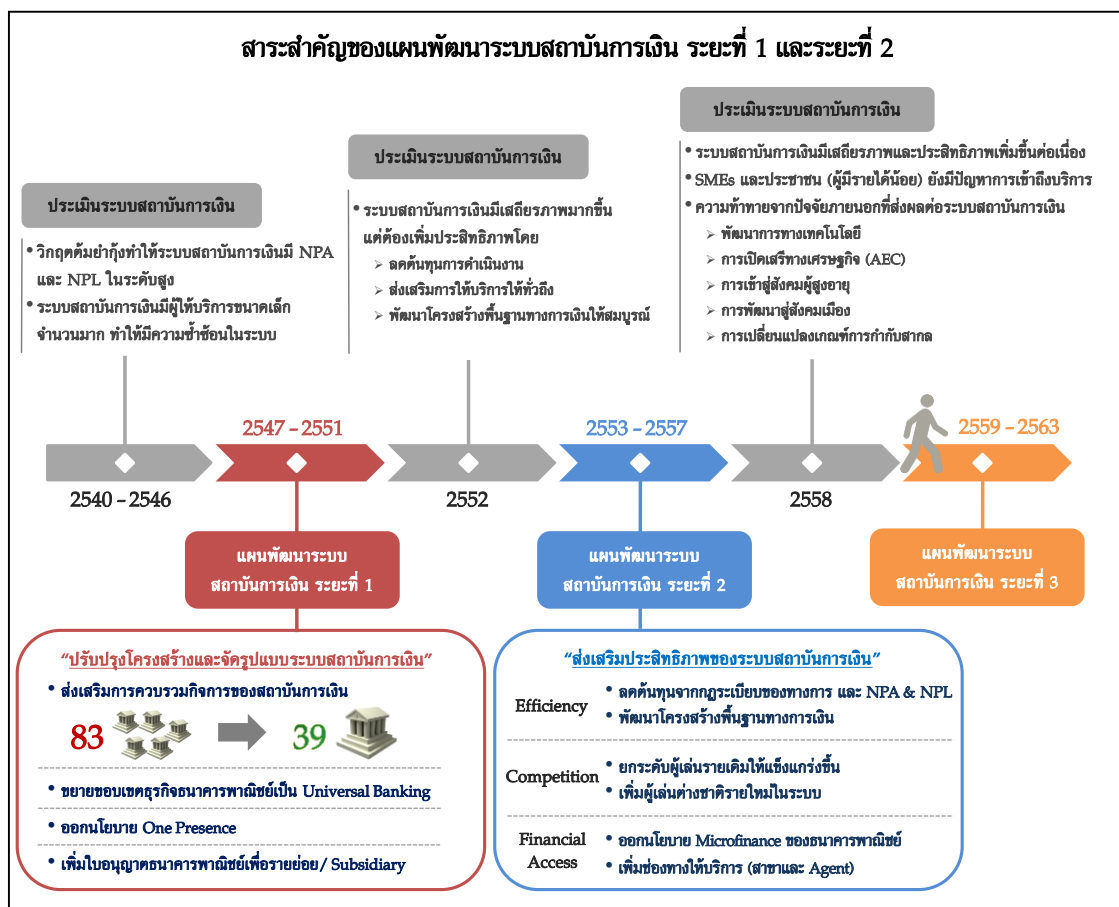
ยั่งยืน: ระบบสถาบันการเงินไทยมีเสถียรภาพ สามารถรองรับการเติบโตของประเทศและสนับสนุนความอยู่ดีกินดีของประชาชนอย่างยั่งยืน กล่าวคือ ระบบสถาบันการเงินไทยมีความมั่นคงและได้รับการยอมรับตามมาตรฐานสากล ประชาชนมีความรู้และมีวินัยทางการเงิน บุคลากรทางการเงินมีศักยภาพเทียบเท่าระดับสากล โดยมีระบบประกาศนียบัตรเฉพาะด้านในทักษะที่สำคัญ รวมถึงมีกฎหมายทางการเงินที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม

แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (แผนพัฒนา) ระยะที่ 3 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงินต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ระยะที่ 1 (2547-2551) และระยะที่ 2 (2553-2557) โดยมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมให้ระบบสถาบันการเงินไทย แข็งแรง มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของภาคเศรษฐกิจจริงและประชาชน เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

แผนพัฒนา ระยะที่ 1 ได้มุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างและจัดรูปแบบระบบสถาบันการเงินไทย ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจการเงินปี 2540 รวมถึงขยายขอบเขตธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ให้สามารถ ประกอบธุรกิจการเงินแบบครบวงจร (Universal banking) เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินสามารถทำหน้าที่ เป็นตัวกลางทางการเงินและรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่แผนพัฒนา ระยะที่ 2 เสริมความแข็งแกร่งให้กับสถาบันการเงิน โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการลดต้นทุนจาก กฎเกณฑ์ทางการและสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ค้างอยู่ ส่งเสริมการแข่งขันในระบบสถาบันการเงินและ การเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินโดยเฉพาะ ด้านการบริหารความเสี่ยง ซึ่งผลจากการดำเนินการตามแผนพัฒนา ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ทำให้โครงสร้าง ของระบบสถาบันการเงินไทยมีความชัดเจนขึ้นทั้งด้านรูปแบบและการประกอบธุรกิจ มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ มีประสิทธิภาพการดำเนินงาน และผู้ใช้บริการเข้าถึงบริการทางการเงินดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ระบบสถาบันการเงินไทยจำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มเติม โดยเสริมสร้างจุดแข็ง และแก้ไขจุดอ่อนของระบบเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสและรองรับความท้าทาย จากการเปลี่ยนแปลงของบริบททั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิ ภาวะเศรษฐกิจการเงิน การเข้าสู่ เศรษฐกิจยุคดิจิทัล การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การพัฒนาสู่สังคมเมือง และการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การกำกับสากล รวมถึงเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในระบบการเงิน ทั้งจากการขยายตัวของตลาดเงินและตลาดทุน และผู้เล่นในระบบสถาบันการเงินที่หลากหลายขึ้น เช่น ผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่มีสถาบันการเงิน (Non-banks) โดยเฉพาะบริษัทที่ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ของผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Telecommunication Company: Telco) และ สหกรณ์ออมทรัพย์

ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 ธปท. ได้แต่งตั้งคณะทำงานภายใน ธปท. เพื่อจัดทำร่างแนวนโยบาย มาตรการ แนวทางดำเนินการ และกรอบเวลา โดยเสนอต่อคณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำ แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3¹ และคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.)² เพื่อกลั่นกรอง ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 นอกจากนี้ ธปท. ได้หารือและรับฟัง ความคิดเห็นจากภาคธุรกิจ ภาคธนาคาร Non-banks และหน่วยงานราชการอื่น เช่น สำนักงานพัฒนา ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) อีกทั้งได้จัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาภายนอกศึกษาเพิ่มเติมถึงทิศทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงินไทย และจัดทำข้อเสนอแนะด้านนโยบาย เพื่อให้ได้มุมมองและประสบการณ์ในระดับสากล

วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 (2559-2563) คือ **ระบบสถาบันการเงินไทยแข่งขันได้ สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายขึ้นด้วยราคาที่เป็นธรรมและไม่บิดเบือน และ สนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาค ภายใต้การกำกับดูแลเพื่อรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจและการเงิน** หรือตามแนวคิด “**แข่งได้ เข้าถึง เชื่อมโยง ยั่งยืน**” (“Competitive, Inclusive, Connected, Sustainable”) โดยมีกรอบนโยบายหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1. การส่งเสริมการใช้บริการทางการเงิน และการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ (Digitization and Efficiency) 2. การสนับสนุนการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค (Regionalization) 3. การส่งเสริมการเข้าถึง บริการทางการเงิน (Access) และ 4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน (Enablers)

¹ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้านธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านระบบการชำระเงิน และด้านตลาดทุน

² ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ธปท. และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. โดยมีผู้ว่าการ ธปท. เป็นประธาน

ธปท. จะติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 และทบทวนมาตรการที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ เพื่อให้การดำเนินการมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก

ธปท. ตระหนักดีว่า มาตรการเพื่อเสริมสร้างจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนของระบบสถาบันการเงินในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 ซึ่งครอบคลุมผู้ให้บริการทางการเงินที่เป็นสถาบันการเงินภายใต้พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551³ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) และ Non-banks (ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิต ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ ธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินตราต่างประเทศ) นั้น บางส่วนสามารถดำเนินการได้เองโดย ธปท. แต่มีบางส่วนต้องอาศัยการผลักดันและการดำเนินการร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้ ธปท. จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันและบูรณาการการดำเนินงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยจะกำหนดเครื่องชี้วัด (KPIs) ของกรอบนโยบายหลักในแต่ละด้าน เพื่อใช้เป็นเป้าหมายและประเมินความสำเร็จของการดำเนินการ

³ ประกอบด้วย (1) ธนาคารพาณิชย์ (2) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (3) ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (4) สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (5) บริษัทเงินทุน และ (6) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์

ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงิน
ทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ

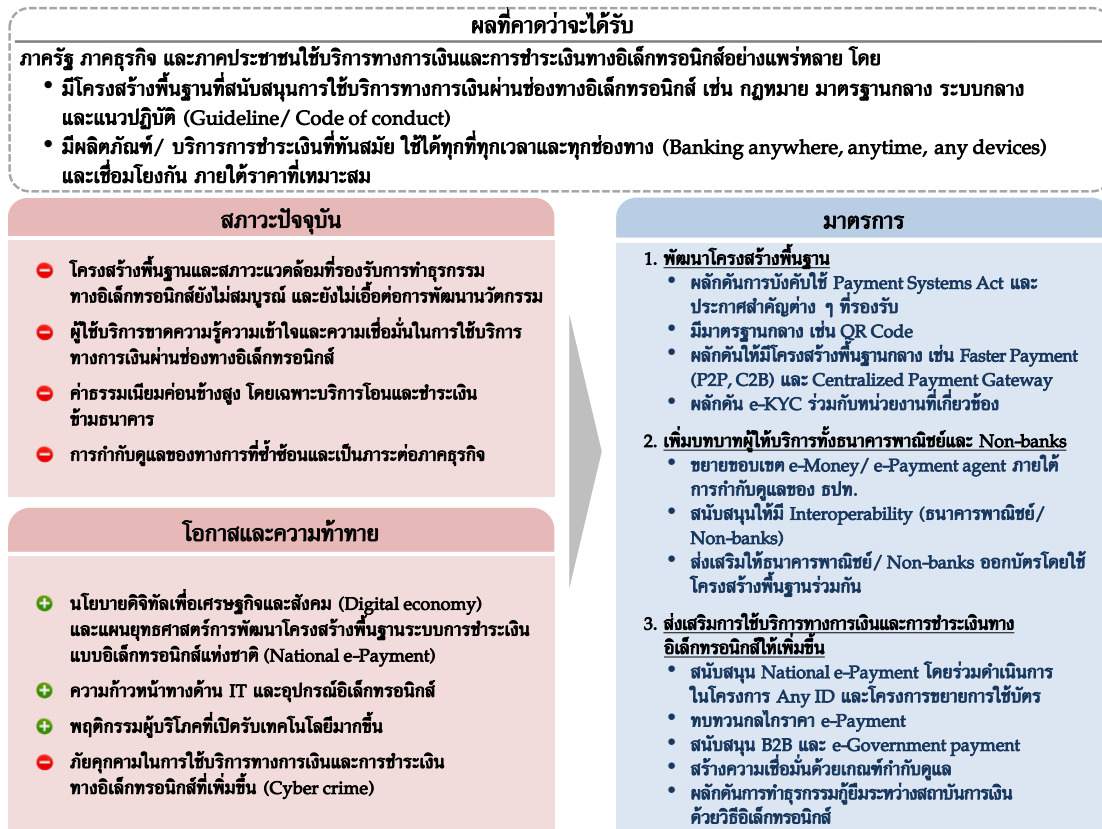
1. ส่งเสริมการให้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ (Digitization and Efficiency)

(1.1) ส่งเสริมการให้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

(1.2) ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน

(1.3) ประเมินโครงสร้างระบบสถาบันการเงินสำหรับระยะต่อไป

(1.1) ส่งเสริมการให้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Digitization)

จากนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital economy) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) ของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กอปรกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปิดรับเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคการเงินนำ IT มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยเฉพาะการพัฒนาแบบการทำธุรกรรมและช่องทางการให้บริการ ดังเห็นได้จากหน่วยงานรัฐหลายแห่ง (เช่น กรมบัญชีกลาง และกรมสรรพากร) เริ่มให้บริการรับจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งจากภาครัฐกิจและประชาชน ขณะที่ภาคธุรกิจได้พัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เชื่อมโยงกับบริการของธนาคารพาณิชย์และระหว่างคู่ค้าในเครือข่ายของตน นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์และ Non-banks ได้พัฒนาบริการรูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น เช่น Internet/ Mobile banking การรับชำระเงินออนไลน์ผ่านเว็บไซต์สำหรับการรับชำระเงินแทน (Bill payment) และธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)

ผลประโยชน์การให้บริการทางการเงินและการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า แม้ภาครัฐและผู้ให้บริการทางการเงินได้พัฒนาการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ให้บริการแล้ว แต่การให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ยังถูกจำกัดด้วยโครงสร้างพื้นฐาน และสถานะแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมและไม่รองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยสมบูรณ์ โดยเฉพาะการกำกับดูแลของทางที่ซับซ้อนและเป็นภาระต่อภาคธุรกิจ นอกจากนี้ บริการชำระเงินส่วนใหญ่ดำเนินการภายใต้ผู้ให้บริการรายเดียว (On-us transaction) ซึ่งยังไม่สามารถเชื่อมโยงบริการกับผู้ให้บริการรายอื่นได้เท่าที่ควร รวมทั้งผู้ใช้บริการขาดความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นในการใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ และค่าธรรมเนียมการให้บริการค่อนข้างสูงโดยเฉพาะบริการโอนและชำระเงินข้ามธนาคาร จึงทำให้การทำธุรกรรมทางการเงินดังกล่าวยังไม่เป็นที่แพร่หลาย

ดังนั้น เพื่อสนับสนุนให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ตลอดจนภาคประชาชนใช้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ธปท. จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้านระบบการชำระเงิน เพื่อรองรับการค้าการลงทุนและเชื่อมโยงการทำธุรกรรมทางการเงินทั้งในและระหว่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของผู้ให้บริการกลุ่มต่าง ๆ โดยมีการกำกับดูแลที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มการแข่งขันและสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้ความคุ้มครองผู้ใช้บริการและสร้างความเชื่อมั่นในการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการใช้บริการให้มากขึ้น โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

มาตรการที่ 1.1.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้บริการทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ ผ่านความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนโดย

(1) **ผลักดันการบังคับใช้พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน (Payment Systems Act) และประกาศสำคัญต่าง ๆ ที่รองรับ** โดย ธปท. ได้ยกร่างกฎหมายดังกล่าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลผู้ให้บริการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจและความเสี่ยงที่เปลี่ยนไป ตลอดจนสนับสนุนการทำธุรกรรมชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนานวัตกรรมและบริการใหม่ ๆ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค

(2) **ผลักดันการมีมาตรฐานกลางที่สนับสนุนการใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Banking/ e-Payment) และเชื่อมโยงธุรกรรมของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชนได้อย่างครบวงจร** เช่น มาตรฐาน Quick Response Code (QR Code) สำหรับการชำระเงิน มาตรฐานกลางข้อความเพื่อการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (National Payment Message Standard: NPMS) และมาตรฐานในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางธุรกิจระหว่างคู่ค้า (e-Invoicing) ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังระบบการออกใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt) ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) ในลักษณะ Straight-Through Process ได้

(3) **ผลักดันให้มีโครงสร้างพื้นฐานกลางที่ทันสมัยและเอื้อต่อการพัฒนาบริการผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และเชื่อมโยงกันได้ (Interoperability) ระหว่างธนาคารพาณิชย์และ Non-banks** เพื่อรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการโอนและชำระเงินโดยรวม เช่น 1) ระบบ Faster payment เพื่อการโอนเงินระหว่าง Peer-to-Peer: P2P และ Consumer-to-Business: C2B โดยใช้หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ 2) ระบบกลางรองรับการเรียกดูและชำระใบแจ้งหนี้ทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bill Presentment and Payment: EBPP) และ 3) ระบบกลางรองรับการชำระเงินทางออนไลน์ (Centralized Payment Gateway)

(4) **ผลักดันให้มีระบบการเข้าถึงและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน** เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) และการรู้จักลูกค้าด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Know Your Customer: e-KYC) ในการเปิดบัญชีเงินฝากและการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดย ธปท. จะร่วมกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางสนับสนุนให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการการชำระเงินเข้าถึงและเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎร์หรือเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันเองได้ภายใต้กรอบกฎหมายและความปลอดภัย ซึ่งจะช่วยป้องกันการทุจริต ลดค่าใช้จ่ายในการจัดทำฐานข้อมูลที่ซ้ำซ้อนของแต่ละหน่วยงาน อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการในการสมัครใช้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ สร้างโอกาสให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้มากขึ้น รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในการใช้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันพิจารณากำหนดนโยบายด้าน e-KYC ของประเทศให้ครบถ้วนในทุกมิติ เช่น ด้านกฎหมาย และโครงสร้างพื้นฐานระบบ IT ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการให้บริการและการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร

มาตรการที่ 1.1.2 เพิ่มบทบาทผู้ให้บริการการโอนและชำระเงินซึ่งครอบคลุมทั้งธนาคารพาณิชย์และ Non-banks

(1) **ปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกิจและบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment)** เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ ให้ความคุ้มครองและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการ เช่น ขยายขอบเขตธุรกิจเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ให้รองรับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) และการชำระค่าสินค้า/บริการของภาคธุรกิจและประชาชนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ครบวงจรมากขึ้น (เช่น e-Receipt/ e-Tax Invoice) นอกจากนี้ ธปท. จะกำกับดูแลตัวแทนของผู้ให้บริการ e-Payment ในด้านฐานความมั่นคง และการบริหารความเสี่ยง

(2) **สนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยง (Interoperability) ระหว่างผู้ให้บริการที่เป็นธนาคารพาณิชย์และ Non-banks** เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกในการใช้บริการโอนและชำระเงินรายย่อยเพิ่มขึ้น เช่น ส่งเสริมการโอนเงิน e-Money ระหว่างผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการโอนเงินระหว่างธนาคารพาณิชย์และ Non-banks

(3) **ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์และ Non-banks สามารถออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันได้สะดวกขึ้น** เพื่อเพิ่มทางเลือกในการใช้บริการและพัฒนารูปแบบบริการที่หลากหลาย เช่น การออกบัตรเครดิต บัตรเดบิต และบัตร e-Money/ Pre-paid โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานกลางร่วมกัน (เช่น เครื่องรับบัตร และระบบ Switching, Clearing, Settlement) รวมถึงทบทวนกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการเชื่อมโยงบริการ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวสามารถใช้รองรับการออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ประชาชนรับจ่ายเงินตามนโยบายของภาครัฐได้

มาตรการที่ 1.1.3 ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มขึ้น

(1) สนับสนุนโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) ของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการชำระเงินของไทยให้เข้าสู่การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร ทั้งในภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน รวมถึงการบูรณาการระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย 5 แผนงานสำคัญ ได้แก่

โครงการ 1: ระบบการชำระเงินแบบ Any ID

โครงการ 2: การขยายการใช้บัตร

โครงการ 3: ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

โครงการ 4: การบูรณาการสวัสดิการสังคมและการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

โครงการ 5: การให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ธปท. จะร่วมดำเนินการและมีบทบาทสำคัญในการดำเนินโครงการที่ 1 ระบบการชำระเงินแบบ Any ID โดยติดตามและผลักดันการพัฒนาระบบการชำระเงินแบบ Any ID รวมถึงออกแนวนโยบายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายการเชื่อมโยงระหว่างผู้ให้บริการ (Interoperability) การกำกับดูแลผู้ให้บริการระบบโครงสร้างพื้นฐาน Any ID ทั้งธนาคารพาณิชย์และ Non-banks เพื่อให้การให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และสามารถป้องกันความเสี่ยงที่สำคัญในด้านต่าง ๆ และโครงการที่ 2 การขยายการใช้บัตร โดย ธปท. จะส่งเสริมและผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการชำระเงินผ่านบัตรและส่งเสริมการกระจายจุดรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ทั่วถึงผ่านแนวนโยบายหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงลดต้นทุนการรับบัตรของร้านค้าและส่งเสริมการใช้บัตรให้แพร่หลาย

นอกจากนี้ ธปท. เป็นกรรมการและเลขานุการร่วมในคณะกรรมการขับเคลื่อนตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ซึ่งจะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินการของโครงการต่าง ๆ และผลักดันการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ให้ประสบผลสำเร็จ

(2) ทบทวนกลไกราคาเพื่อส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการ โดยทบทวนโครงสร้างค่าบริการโอนเงินและการให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (Mobile/ Internet banking) รวมถึงโครงสร้างค่าธรรมเนียมการชำระเงินด้วยบัตรอิเล็กทรอนิกส์

(3) สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐใช้สื่อการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น (e-Government payment) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชนทั่วไป สอดคล้องกับนโยบาย Digital economy โดย ธปท. จะประสานกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงเกณฑ์ให้อัตโนมัติการใช้ e-Payment ในการรับและจ่ายเงินได้สะดวกขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้ภาคธุรกิจใช้บริการดังกล่าวของภาครัฐมากขึ้น ซึ่งจะเพิ่มความสะดวกให้แก่ภาคธุรกิจ และช่วยให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจมากขึ้นด้วย

(4) สนับสนุนให้มีบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการทำธุรกรรมระหว่างภาคธุรกิจ (Business-to-Business: B2B) เพื่อเป็นทางเลือกแทนการใช้เงินสดและเช็ค เช่น ศึกษาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับภาคธุรกิจและธนาคารพาณิชย์ และพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ของทางที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบริการดังกล่าว รวมทั้ง

ประสานงานกับกระทรวงการคลังเพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลให้ภาคธุรกิจสามารถชำระเงินระหว่างกันทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบกลาง และเชื่อมต่อกับระบบการชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ได้โดยตรง

(5) **สร้างความเชื่อมั่นในการใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์** โดยพัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแลให้ครอบคลุมความเสี่ยงรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงิน

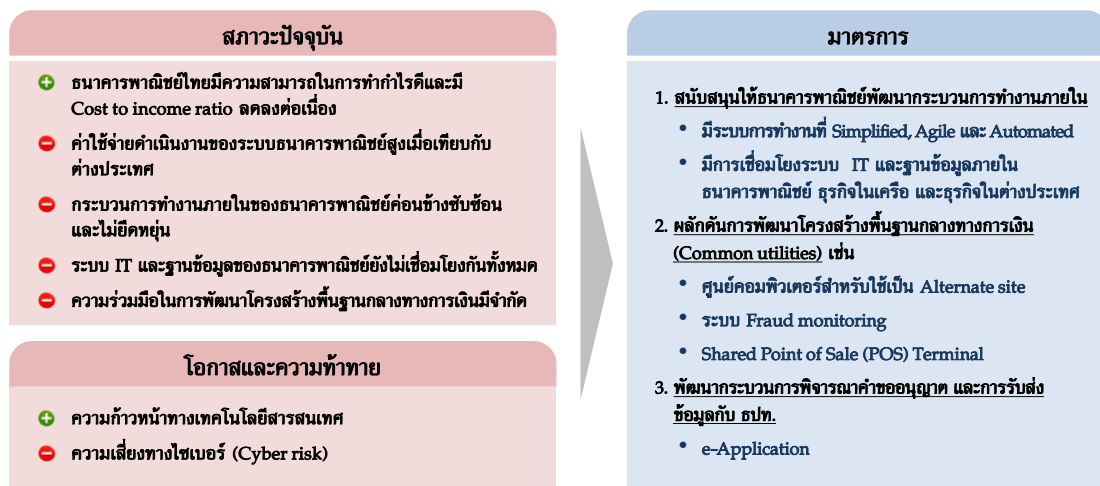
(6) **ผลักดันการทำธุรกรรมกู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์** โดยหาวิธีรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ร่วมตลาด รวมถึงกรมสรรพากร ในเรื่องมาตรการภาษี การปิดอากรแสตมป์ และการเสียภาษีธุรกิจ

(1.2) ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ระบบสถาบันการเงินมีต้นทุนและความซับซ้อนในการดำเนินงานลดลง โดย

- กระบวนการทำงานภายในยึดหยุ่น ใช้ระบบอัตโนมัติ มีการเชื่อมโยงภายในธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจในเครือ และธุรกิจในประเทศมากขึ้น
- มีโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงินเพิ่มขึ้น
- สถาบันการเงินยื่นคำขออนุญาตผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น

ธปท. ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบสถาบันการเงิน โดยได้ออกนโยบายและดำเนินมาตรการเพื่อลดต้นทุนและความซับซ้อนในระบบสถาบันการเงินภายใต้แผนพัฒนาฯ อย่างต่อเนื่อง เช่น การลดต้นทุนจากกฎระเบียบของทางการ และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินต่าง ๆ โดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยง

ผลการประเมินระบบสถาบันการเงินไทยด้านประสิทธิภาพ พบว่า ระบบธนาคารพาณิชย์มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานดีขึ้นต่อเนื่อง โดยมีผลประกอบการและความสามารถในการทำกำไรดี อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม (Cost to income ratio) มีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (Operating expense to average asset) ของระบบธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับระบบธนาคารพาณิชย์ของประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย จึงเป็นความท้าทายของธนาคารพาณิชย์ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานภายในให้ซับซ้อนน้อยลงและยืดหยุ่นมากขึ้น รวมถึงการพัฒนา ระบบ IT และฐานข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจ ในเครือ และธุรกิจในประเทศให้เชื่อมโยงกันมากขึ้น เพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้สถาบันการเงินร่วมมือกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและต้นทุนของระบบ นอกจากนี้ กระบวนการพิจารณาคำขออนุญาต และการรับส่งข้อมูลกับ ธปท. ในบางเรื่องอาจสร้างภาระต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินได้ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบสถาบันการเงินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ธปท. จึงมีมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1.2.1 สนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์พัฒนากระบวนการทำงานภายใน

(1) พัฒนาระบบการทำงานของธนาคารพาณิชย์ให้คล่องตัวและยืดหยุ่นขึ้น โดยส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์พัฒนาระบบ IT ให้ทันสมัย ลดความซับซ้อนของระบบงาน (Simplify) มีความคล่องตัว และยืดหยุ่นต่อการปรับเปลี่ยนระบบงานในระยะยาว (Agile) รวมทั้งพัฒนาขั้นตอนการควบคุมภายใน

ให้เป็นอัตโนมัติ (Automated) มากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational risk) และการทุจริต

(2) เชื่อมโยงระบบ IT และฐานข้อมูลภายในธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจสินเชื่อ และธุรกิจในประเทศ เพื่อรองรับการขยายธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการพัฒนาบริการทางการเงินที่เทียบเคียงได้กับต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ระบบในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง (Intelligence tool) เพื่อเพิ่มศักยภาพการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยง

มาตรการที่ 1.2.2 ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน (Common utilities) โดยให้สถาบันการเงินร่วมมือกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และลดต้นทุนของระบบในระยะยาว

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางด้าน IT ที่ช่วยลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยง โดย 1) ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์มีศูนย์คอมพิวเตอร์สำรอง (Alternate site) ที่ได้มาตรฐานสากลและกระจายความเสี่ยงด้านสถานที่ตั้งเพิ่มเติม และ 2) ส่งเสริมการพัฒนา ระบบการติดตามการทุจริตทางการเงิน (Fraud monitoring network) โดยให้สถาบันการเงินแต่ละแห่งพัฒนาระบบให้เหมาะสมกับขนาดและความซับซ้อนของการให้บริการ และสนับสนุนให้สถาบันการเงินร่วมกันพัฒนาระบบกลาง เพื่อใช้ติดตามการทุจริตทางการเงินหรือภัยคุกคามทางไซเบอร์ระหว่างสถาบันการเงิน

(2) พัฒนาระบบและโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน เช่น ศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเครื่องรับบัตรร่วมกัน (Shared Point of Sale (POS) Terminal)

ทั้งนี้ สถาบันการเงินอาจร่วมกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงินอื่นที่มีความจำเป็น และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบและสถาบันการเงินในเชิงธุรกิจเพิ่มเติมจากมาตรการข้างต้นได้

มาตรการที่ 1.2.3 พัฒนาระบบการยื่นคำขออนุญาต และการรับส่งข้อมูลกับ ธปท.

(1) พัฒนาระบบการยื่นคำขออนุญาต คำขอหารือ และการส่งรายงานตามที่ ธปท. กำหนดให้มีประสิทธิภาพ สะดวกและรวดเร็วขึ้น โดย ธปท. ได้พัฒนาระบบให้ธนาคารพาณิชย์สามารถยื่นคำขออนุญาตผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Application) ตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม 2558 และในระยะต่อไป ธปท. จะสร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการใช้งานเพิ่มขึ้น โดยจะขยายการใช้ระบบงานไปยังสถาบันการเงินประเภทอื่น พร้อมทั้งพัฒนา Template แบบ Fixed form เพื่อรองรับคำขอกลุ่มที่มีปริมาณสูง และจัดทำคู่มือการยื่นคำขออนุญาตต่าง ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้สถาบันการเงินใช้เป็นแนวทางดำเนินการต่อไป

(2) ลดภาระการรายงานข้อมูล โดย ธปท. ได้เจรจาทำข้อตกลงกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนในการรายงานข้อมูล นอกจากนี้ ธปท. จะทบทวนรายละเอียดข้อมูลที่ให้สถาบันการเงินรายงานเป็นระยะด้วย

(1.3) ประเมินโครงสร้างระบบสถาบันการเงินสำหรับระยะต่อไป (Financial Landscape)

หลังแผนพัฒนา ระยะที่ 1 มีผลบังคับใช้ โครงสร้างและรูปแบบของระบบธนาคารพาณิชย์มีความชัดเจนขึ้น โดยผลจากการควบรวมสถาบันการเงินในช่วงดังกล่าว ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีขนาดใหญ่ขึ้น รวมทั้งมีการจัดตั้งสถาบันการเงินประเภทใหม่ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Subsidiary) ขณะที่แผนพัฒนา ระยะที่ 2 มีมาตรการส่งเสริมการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน เช่น สนับสนุนให้สถาบันการเงินควบรวมโดยสมัครใจ เพิ่มความเสรีเรื่องการขยายสาขาและขอบเขตธุรกิจ⁴ เพิ่มบทบาทผู้ให้บริการเดิมให้มีช่องทางให้บริการทางการเงินเพิ่มขึ้น (ได้แก่ ยกระดับธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเป็นธนาคารพาณิชย์ และยกระดับสาขานาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Full branch) เป็น Subsidiary) และเพิ่มผู้ให้บริการต่างประเทศรายใหม่ในรูปแบบ Subsidiary ทำให้ระบบสถาบันการเงินมีการแข่งขันมากขึ้น

ผลการประเมินโครงสร้างระบบสถาบันการเงินภายหลังแผนพัฒนาฯ ทั้งสองระยะ พบว่าธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการทางการเงินแก่ระบบเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และผู้ใช้บริการทั้งภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนได้รับบริการที่หลากหลายและครบวงจรผ่านสาขาของธนาคารพาณิชย์ โดยภาพรวมการแข่งขันในระบบสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นในทุกตลาด (Market segment) แต่มีระดับการแข่งขันต่างกัน เช่น การให้บริการโอนและชำระเงิน แม้มีการแข่งขันเพิ่มขึ้นจาก Non-banks แต่ธนาคารพาณิชย์ยังคงเป็นผู้ให้บริการหลักและมีรายได้ค่าธรรมเนียมจากธุรกิจดังกล่าวเพิ่มขึ้น ขณะที่การใช้บริการโอนและชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ยังมีสัดส่วนน้อย เนื่องจากผู้ใช้บริการบางส่วนขาดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของระบบ และค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับการใช้เงินสด นอกจากนี้ การเปิดเสรีการค้าและการลงทุนในภูมิภาคจะช่วยเพิ่มบทบาทของธนาคารพาณิชย์ต่างชาติ ขณะที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะส่งผลให้เกิดผู้ให้บริการประเภทใหม่ที่ใช้

⁴ ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทจัดการกองทุนรวม (Mutual Fund Management) และการจัดการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital Fund Management) ได้ โดยไม่ต้องผ่านบริษัทลูก

นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการให้บริการทางการเงิน (Financial Technology: FinTech) ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า เนื่องจากสะดวก รวดเร็ว และมีต้นทุนต่ำกว่าการให้บริการรูปแบบเดิม ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ต้องเตรียมพร้อมในการปรับปรุงประสิทธิภาพและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน แผนพัฒนา ระยะที่ 3 จะประเมินและกำหนดภูมิทัศน์ระบบสถาบันการเงิน (Financial Landscape) ให้มีรูปแบบและโครงสร้างที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศในระยะต่อไป โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้

มาตรการที่ 1.3.1 เพิ่มการแข่งขันและโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของผู้ให้บริการ ซึ่งรวมถึงการเพิ่มโอกาสการแข่งขันของผู้เล่นเดิมและการเพิ่มผู้เล่นรายใหม่ เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินสามารถให้บริการได้อย่างครบถ้วน ปิดช่องว่างในการให้บริการทางการเงินที่ผู้เล่นในปัจจุบันยังทำหน้าที่ได้ไม่เต็มที่ (เช่น บริการที่ปรึกษาทางการเงินสำหรับลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่หรือธุรกิจข้ามชาติ) และสอดคล้องกับปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป (เช่น แนวโน้มการให้บริการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และนวัตกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง) ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้เล่นเดิมปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อรองรับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

(1) **เพิ่มบทบาทผู้ให้บริการที่มีศักยภาพ** โดยขยายขอบเขตการให้บริการของธนาคารพาณิชย์และ Non-banks ในปัจจุบัน เช่น บริการ e-Payment รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยง (Interoperability) ระหว่างธนาคารพาณิชย์และ Non-banks (เช่น การโอนเงินระหว่างกันด้วยหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่) ตลอดจนส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์และ Non-banks สามารถออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน ซึ่งจะเพิ่มทางเลือกและความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ และช่วยให้มีต้นทุนในการใช้บริการลดลง ทั้งนี้ ธปท. จะกำกับดูแลผู้ให้บริการโดยคำนึงถึงความมั่นคงทางการเงิน การให้บริการระบบอย่างต่อเนื่อง และการป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการ (รายละเอียดตามมาตรการที่ 1.1.2 เรื่อง เพิ่มบทบาทผู้ให้บริการการโอนเงินและชำระเงินซึ่งครอบคลุมทั้งธนาคารพาณิชย์และ Non-banks)

(2) **ศึกษาความเป็นไปได้ในการมีใบอนุญาตหรือผู้เล่นรายใหม่** จากการประเมินการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน พบว่า ระดับการแข่งขันในระบบธนาคารพาณิชย์แตกต่างกันในแต่ละตลาด โดยมีการแข่งขันสูงในการให้บริการแก่ธุรกิจขนาดใหญ่ ขณะที่การให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และครัวเรือนรายได้น้อยมีการแข่งขันน้อยกว่าหรือให้บริการไม่ทั่วถึง อีกทั้งค่าธรรมเนียมในบริการโอนเงินและชำระเงินบางประเภทโดยเฉพาะธุรกรรมที่ทำข้ามธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในระดับสูง ตลอดจนมีแนวโน้มการเกิดผู้ให้บริการประเภทใหม่ (เช่น ผู้ให้บริการ FinTech) ที่อาจช่วยกระตุ้นการแข่งขันและปิดช่องว่างการให้บริการของระบบสถาบันการเงินไทย โดย ธปท. จะพิจารณาความเป็นไปได้ในการมีใบอนุญาตหรือผู้เล่นรายใหม่ตามหลักการ ดังนี้

- เป็นสถาบันการเงินที่ปิดช่องว่างในการให้บริการทางการเงินของผู้เล่นปัจจุบัน หรือสอดคล้องกับพัฒนาการด้านเทคโนโลยี เช่น พิจารณาให้มีใบอนุญาตหรือผู้เล่นรายใหม่ในตลาดที่ยังมีการแข่งขันไม่มากนัก เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่ทั่วถึงและหลากหลายในราคาที่เป็นธรรมมากขึ้น
- จัดตั้งในรูปแบบสถาบันการเงินที่จำกัดขอบเขตธุรกิจหรือธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ โดยผู้เล่นรายใหม่อาจเป็นสถาบันการเงินในประเทศหรือสถาบันการเงินจากต่างประเทศ
- อนุญาตจัดตั้งเป็นรายกรณี โดยพิจารณาขั้นตอนและช่วงเวลาการเปิดให้มีผู้เล่นรายใหม่ตามสภาพการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน

นอกจากนั้น ธปท. จะพิจารณาเปิดเสรีทางการเงินเพิ่มเติมภายใต้กรอบการเจรจาความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement: TPP) ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) และการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ที่อาจเพิ่มปริมาณการค้าการลงทุน และความต้องการบริการทางการเงินระหว่างประเทศ โดยสำหรับ AEC กลุ่มประเทศอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้ง Qualified ASEAN Banks (QABs) ผ่านการเจรจาทวิภาคีบนหลักการต่างตอบแทนตามความพร้อมของประเทศคู่เจรจา ซึ่งจะช่วยลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจและเพิ่มโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์สัญชาติอาเซียนสามารถเข้าสู่ตลาดระหว่างกันได้ง่ายขึ้น

มาตรการที่ 1.3.2 กำหนดภูมิทัศน์ (Landscape) ที่เหมาะสมของระบบสถาบันการเงินไทยในระยะต่อไป เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีรูปแบบและโครงสร้างที่แข็งแกร่ง และสามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) **ศึกษาและกำหนดรูปแบบ ขอบเขตธุรกิจ และแนวทางการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์และผู้ให้บริการอื่นทั้งในและต่างประเทศที่เหมาะสม** โดยอาจพิจารณาปรับบทบาทและขอบเขตธุรกิจของสถาบันการเงินให้สามารถเติมเต็มช่องว่างการให้บริการที่ยังมีอยู่ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันและโครงสร้างระบบสถาบันการเงิน โดยเฉพาะพัฒนาการทางเทคโนโลยีและการเปิดเสรีภาคการเงินที่จะทำให้เกิดผู้เล่นรายใหม่และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจไปจากเดิม โดย ธปท. มุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน การคุ้มครองผู้บริโภค และการสนับสนุนนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มการแข่งขันและประสิทธิภาพในระบบ

(2) **ศึกษาและกำหนดรูปแบบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่เหมาะสม** แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 2 มีมาตรการส่งเสริมการแข่งขันจากผู้เล่นต่างชาติ โดย 1) อนุญาตให้ Full branch ที่เปิดดำเนินการอยู่แล้วเปิดสำนักงานสาขาเพิ่มได้ไม่เกิน 2 แห่ง 2) ให้ Full branch ที่ปรับสถานะเป็น Subsidiary เปิดสาขาเพิ่มได้เป็นไม่เกิน 20 แห่ง และเครื่องเอทีเอ็มนอกสำนักงานไม่เกิน 20 เครื่อง⁵ และ 3) อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ต่างชาติรายใหม่เข้ามาประกอบธุรกิจในรูปแบบ Subsidiary⁶ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ผลการประเมินบทบาทของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในระบบสถาบันการเงินไทย พบว่า ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีบทบาทสำคัญในบางตลาด เช่น การให้สินเชื่อแก่ธุรกิจขนาดใหญ่ และตราสารอนุพันธ์ โดยในระยะต่อไป ธปท. จะประเมินบทบาทของ Subsidiary รายใหม่ข้างต้น รวมถึงพิจารณารูปแบบ QABs ที่มีการจัดตั้งขึ้นจากการเจรจาทวิภาคีกับประเทศอาเซียน เพื่อพิจารณากำหนดรูปแบบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีต่างชาติเป็นผู้ถือหุ้นและมีอำนาจในการบริหาร ทั้งนี้ ธปท. จะพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบธุรกิจ โดยคำนึงถึงการส่งเสริมการแข่งขันควบคู่กับเสถียรภาพของระบบการเงิน

⁵ เงื่อนไขในการยกระดับ คือ เงินกองทุนชั้นที่ 1 ขั้นต่ำ 10,000 ล้านบาท มีผลการจัดอันดับ (Rating) ที่ดีตามเกณฑ์ ธปท. และมีการบริหารความเสี่ยงดี โดยมีระยะเวลาแปลงสภาพในปี 2555-2556

⁶ ธปท. เปิดให้ยื่นคำขออนุญาตตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม – 30 ธันวาคม 2556 ซึ่งมีเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตจัดตั้ง คือ มีฐานะมั่นคง ต้องอยู่ในประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับไทยอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งด้านการเงิน การค้า และการลงทุน มีมาตรฐานเกณฑ์การกำกับดูแลที่ดี และมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 20,000 ล้านบาท โดยมีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 2 รายที่ได้รับอนุญาตและเปิดดำเนินการเมื่อปี 2558

(3) พิจารณาให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและค่าธรรมเนียมแก่สถาบันการเงินที่ควบรวมกัน
โดยสมัครใจ โดย ธปท. จะประเมินและพิจารณาเสนอให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินมาตรการภาษีและค่าธรรมเนียมต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 2⁷ เพื่อจูงใจให้สถาบันการเงิน
ควบรวมกัน โดยลดอุปสรรคและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการควบรวมกิจการ ทั้งนี้ การควบรวมของ
สถาบันการเงินต้องไม่สร้างการผูกขาดหรืออำนาจในการกำหนดราคาเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค

อนึ่ง ในปัจจุบันขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทยอาจไม่ใหญ่นักเมื่อเทียบกับธนาคาร
พาณิชย์ระดับภูมิภาคของมาเลเซียและสิงคโปร์ แต่ขนาดอาจไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่มีผลต่อความสามารถ
ในการแข่งขัน หากธนาคารพาณิชย์นั้นมีเครือข่ายและเงินทุนเพียงพอที่จะลงทุนและใช้ประโยชน์จาก
นวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ อย่างไรก็ตาม หากการเห็นควรให้การสนับสนุนธนาคารพาณิชย์ที่จะ
ควบรวมกัน เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ภาคธุรกิจ
และประชาชน

⁷ สถาบันการเงินที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 2 ได้แก่ (1) การควบรวมของธนาคารอนชาตและธนาคาร
นครหลวงไทย (ปี 2554) (2) การควบรวมของธนาคารไทยพาณิชย์และบริษัทเงินทุนสินอุดมทรัพย์ (ปี 2554) และ (3) การยกระดับเป็น
Subsidiary ของ Bank of China (ปี 2557)

2. สนับสนุนการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค (Regionalization)

- (2.1) สนับสนุนให้สถาบันการเงินไทยสามารถประกอบธุรกิจในภูมิภาคได้สะดวกขึ้น
- (2.2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ
- (2.3) สร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สถาบันการเงินไทยมีบทบาทในอาเซียนมากขึ้น

สถานะปัจจุบัน

- ➕ ธนาคารพาณิชย์ไทยมีกลยุทธ์ขยายตลาดออกไปในต่างประเทศมากขึ้น
- ➖ ความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยเฉพาะด้านขนาด และการเชื่อมโยงระบบงานยังจำกัด

โอกาสและความท้าทาย

- ➕ แนวโน้มการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นจากการเชื่อมโยงและการเปิดเสรีระหว่างประเทศในภูมิภาค
- ➕ ข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ที่ตั้งของไทยในการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
- ➖ เกณฑ์การประกอบธุรกิจการเงินที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ
- ➖ ระดับการพัฒนาของระบบการเงินและระบบการชำระเงินในแต่ละประเทศไม่เท่ากัน

มาตรการ

1. สนับสนุนให้สถาบันการเงินไทยสามารถประกอบธุรกิจ
ในภูมิภาคได้สะดวกขึ้น
 - เจจ่า Qualified ASEAN Bank (QAB)
 - ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในต่างประเทศ เชื่อมโยงฐานข้อมูลและระบบ IT
 - ส่งเสริมให้ Non-banks มีบทบาทในการให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศมากขึ้น
 - พิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์/ กระบวนการยื่นคำขอธุรกรรมที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนในภูมิภาค
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ
 - ส่งเสริมและขยายบริการที่ทำผ่านระบบ APN
 - สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินใน CLMV
3. สร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยง
การค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
 - ส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นผ่าน Bilateral Swap Arrangement / Local currency clearing bank
 - พัฒนาและเชื่อมโยงบริการทางการเงินและการชำระเงินที่สนับสนุนธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

แนวโน้มการเปิดเสรีและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาค เช่น AEC และ อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) และข้อได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งของไทยในการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค เป็นโอกาสสำคัญสำหรับภาคการเงินไทยในการให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาคที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเชื่อมโยงบริการทางการเงินระหว่างประเทศโดยเฉพาะในเขตชายแดน และเป็นศูนย์กลางการระดมทุนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ สำหรับกลุ่มประเทศเกิดใหม่ที่มีศักยภาพการเติบโตสูง ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม (CLMV)

ผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันระดับภูมิภาคของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าธนาคารพาณิชย์ไทยมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในการเป็นธนาคารพาณิชย์ชั้นนำในภูมิภาค และมีกลยุทธ์ในการรุกตลาดต่างประเทศ โดยเข้าซื้อกิจการของธนาคารพาณิชย์ท้องถิ่นเพื่อให้ได้ฐานลูกค้าและเครือข่ายสาขา ขณะที่การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นการเสริมการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์แม่ เพื่อสนับสนุนธุรกิจไทยที่ขยายกิจการหรือลงทุนในต่างประเทศ โดยให้บริการในรูปแบบสำนักงานผู้แทน สาขา (Full Branch) หรือการร่วมลงทุนกับธนาคารพาณิชย์ท้องถิ่นเป็นหลัก จึงยังไม่มีเชื่อมโยงระบบงานและการพัฒนานวัตกรรมการให้บริการระหว่างประเทศ เช่น การเปิดบัญชีข้ามประเทศ และการฝากและถอนเงินที่สาขาธนาคารในต่างประเทศมากนัก นอกจากนี้ กฎเกณฑ์ในการจัดตั้งและการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในแต่ละประเทศ (เช่น ขอบเขตการประกอบธุรกิจ จำนวนสาขาและเครื่องเอทีเอ็มที่ได้รับอนุญาต และการจ้างบุคลากร

ต่างชาติ) ที่แตกต่างกัน รวมถึงระดับการพัฒนาระบบการเงินและโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินของแต่ละประเทศที่ไม่เท่ากัน เป็นความท้าทายในการขยายธุรกิจในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย

กรอบนโยบายด้าน Regionalization จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มบทบาทการให้บริการในระดับภูมิภาคของสถาบันการเงินไทย รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนให้ไทยมีบทบาทในการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาค ตลอดจนสามารถทำหน้าที่สนับสนุนเงินทุนและบริการทางการเงินระหว่างประเทศให้กับภาคธุรกิจและภาคประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการ ดังนี้

(2.1) สนับสนุนให้สถาบันการเงินไทยสามารถประกอบธุรกิจในภูมิภาคได้สะดวกขึ้น

มาตรการที่ 2.1.1 เจรจากับต่างประเทศเพื่อเพิ่มช่องทางและลดอุปสรรคของการประกอบธุรกิจ

(1) **เพิ่มช่องทางการประกอบธุรกิจให้กับธนาคารพาณิชย์ไทยที่สนใจประกอบธุรกิจในต่างประเทศ**
โดย ธปท. จะประเมินความต้องการประกอบธุรกิจในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย และเจรจารูปแบบการจัดตั้ง Qualified ASEAN Banks (QABs) ที่เหมาะสมกับประเทศเป้าหมาย เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ไทยมีโอกาสประกอบธุรกิจในต่างประเทศมากขึ้นและสามารถรองรับการขยายตัวของภาคธุรกิจไทยไปสู่ต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการค้าการลงทุนในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) **สนับสนุนการขยายขอบเขตธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไทยที่ประกอบธุรกิจในต่างประเทศอยู่แล้ว**
โดย ธปท. จะเจรจาลดอุปสรรคจากเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศ เช่น การเปิดสาขา การจ้างพนักงานต่างชาติ เพื่อให้เกณฑ์ในแต่ละประเทศสอดคล้องและเท่าเทียมกันมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การขยายธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไทยในภูมิภาคคล่องตัวขึ้น

มาตรการที่ 2.1.2 ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในต่างประเทศ เชื่อมโยงฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยี (IT) อย่างครบวงจร ผ่านกลไกการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีแผนพัฒนาระบบ IT ที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการบริการทางการเงินสำหรับการค้าการลงทุนระหว่างประเทศของภาคธุรกิจ และแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ในระดับภูมิภาคและระดับโลกได้ ตลอดจนรองรับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การกำกับดูแลสากลที่สำคัญ เช่น เกณฑ์ Anti-Money Laundering และ Combating the Financing of Terrorism (AML/ CFT) นอกจากนี้ ธปท. จะติดตามความพร้อมและผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีธุรกิจต่างประเทศจัดทำแผนพัฒนาด้าน IT ที่สอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันการณ์

มาตรการที่ 2.1.3 ส่งเสริมให้ Non-banks มีบทบาทในการให้บริการธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศมากขึ้น โดย ธปท. จะปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแลผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความยืดหยุ่นขึ้น เช่น 1) การอนุญาตให้ใช้ e-Money ในต่างประเทศ ควบคู่กับการผ่อนคลายนโยบายตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ (Money transfer agent) และบุคคลรับอนุญาต (Money Changer) 2) การอนุญาตให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจ e-Money ซึ่งรวมถึงบริษัท e-Money ของ Telco สามารถขออนุญาตเป็นตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้อีก ซึ่งจะช่วยเพิ่มจำนวนผู้ให้บริการและความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจ และช่วยให้ผู้ใช้บริการมีช่องทางในการทำธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศที่หลากหลายขึ้น

มาตรการที่ 2.1.4 พิจารณาบทบาทหลักเกณฑ์และกระบวนการในการยื่นคำขออนุญาตธุรกรรมที่ช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนในภูมิภาค เช่น ธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นของสถาบันการเงินและภาคธุรกิจ

(2.2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ

มาตรการที่ 2.2.1 ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายระบบการชำระเงินของเอเชีย (Asian Payment Network: APN)⁸ ไปยังประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และขยายบริการให้ครอบคลุมการโอนและชำระเงินระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันทำได้เฉพาะการตรวจสอบยอดเงินและถอนเงิน รวมทั้งส่งเสริมการใช้บริการผ่านโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าว โดย ธปท. ดำเนินการผลักดันในเวทีอาเซียนผ่านคณะทำงานด้านระบบการชำระเงิน (Working Committee on Payment and Settlement System: WC-PSS)⁹ และ Senior Level Committee on ASEAN Financial Integration (SLC)¹⁰ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมต่อระบบการชำระเงินในภูมิภาค (Interoperability) และให้มีบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ รวมทั้งลดข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขัน ซึ่งทำให้ไม่สามารถใช้ APN ได้อย่างแพร่หลาย

มาตรการที่ 2.2.2 สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินในกลุ่มประเทศ CLMV โดยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการระบบการชำระเงินในประเทศดังกล่าว (Local operator) เช่น การให้ความรู้เชิงเทคนิค เงินทุน และการพัฒนาเชื่อมโยงกับระบบโครงสร้างพื้นฐานของไทย เพื่อส่งเสริมให้ระบบการชำระเงินในกลุ่มประเทศ CLMV มีความพร้อมสำหรับการเชื่อมโยงระหว่างประเทศในระยะยาว

(2.3) สร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง

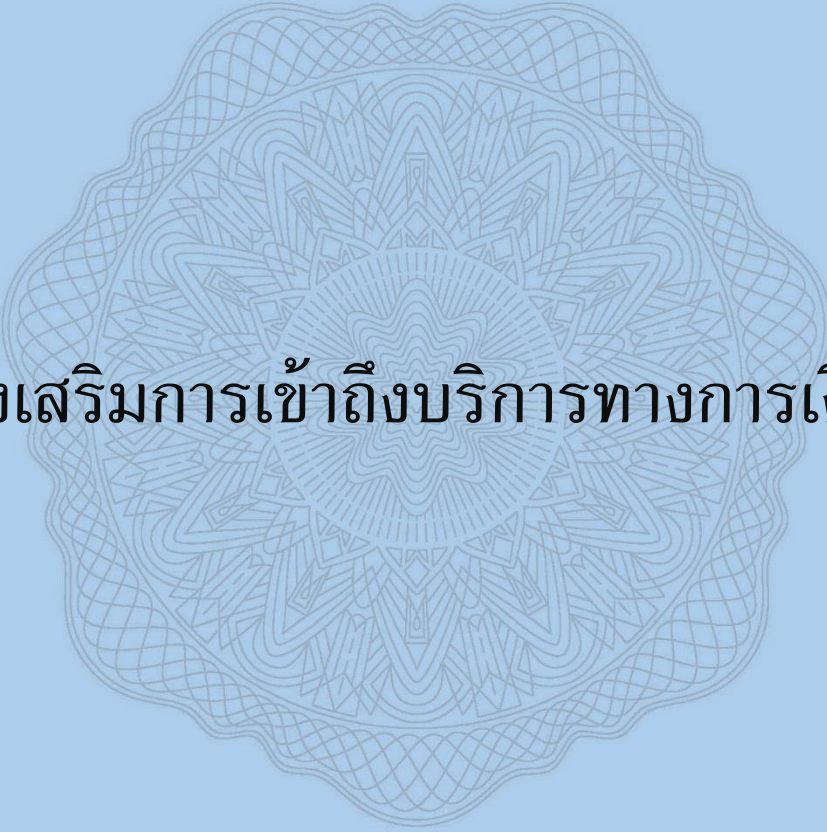
มาตรการที่ 2.3.1 ส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระค่าสินค้าและบริการระหว่างประเทศเพื่อ 1) เพิ่มทางเลือกในการชำระค่าสินค้าและบริการ 2) ลดต้นทุนการแลกเปลี่ยนเงิน 3) ลดความเสี่ยงของการฟุ้งเฟื่องเงินสกุลหลัก และ 4) อำนวยความสะดวกการค้าภายในภูมิภาคโดยเฉพาะการค้าชายแดน โดย ธปท. จะหารือร่วมกับธนาคารกลางในภูมิภาคเพื่อผ่อนคลายกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระค่าสินค้าและบริการระหว่างกัน พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น สร้างกลไกการเสริมสภาพคล่องเงินสกุลท้องถิ่นภายใต้กรอบสัญญา Bilateral Swap Arrangement (BSA) ระหว่างธนาคารกลาง และสนับสนุนการแต่งตั้งธนาคารเพื่อการชำระค่าสำหรับเงินสกุลท้องถิ่น (Local currency clearing bank) เพื่อเป็นทางเลือกในการชำระเงินและให้บริการทางการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินสกุลท้องถิ่น

⁸ APN เป็นการรวมกลุ่มผู้ดำเนินงานระบบการชำระเงินของประเทศสมาชิกในภูมิภาค ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2549 ภายใต้การสนับสนุนของธนาคารกลางในกลุ่มประเทศอาเซียน ปัจจุบันมีสมาชิก 12 ราย จาก 10 ประเทศ และไทยได้เชื่อมโยงระบบกับ 5 ประเทศสมาชิกแล้ว ได้แก่ มาเลเซีย เกาหลีใต้ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย

⁹ จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2553 โดยมีมติของที่ประชุมระดับผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมการค้าชำระเงินในปัจจุบัน และกำหนดกรอบกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบการชำระเงินในภูมิภาค

¹⁰ SLC เป็นการรวมตัวของคณะผู้บริหารระดับสูงของธนาคารกลางในอาเซียน เพื่อกำหนดนโยบายและผลักดันการรวมตัวทางการเงินในภูมิภาค

มาตรการที่ 2.3.2 พัฒนาและเชื่อมโยงบริการทางการเงินและการชำระเงินที่สนับสนุนธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยลดข้อจำกัดและส่งเสริมบริการทางการเงินที่เชื่อมโยงกับประเทศ CLMV และสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์เสนอบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ รวมถึงพัฒนาบุคลากรของธนาคารพาณิชย์ในระดับสาขาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน โดยเฉพาะธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศ เพื่อรองรับการค้าชายแดน การลงทุนของภาคธุรกิจ การโอนเงินของภาคแรงงาน และการท่องเที่ยว

ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน

3. ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Access)

- (3.1) ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคประชาชน
- (3.2) ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและการพัฒนาศักยภาพของ SMEs
- (3.3) ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการระดมทุนของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ผ่านตลาดทุน

(3.1) ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคประชาชน (Retail Access)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินได้ดีขึ้น ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ
- สถาบันการเงินมีผลิตภัณฑ์/ บริการทางการเงินเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนเพิ่มขึ้น

สถานะปัจจุบัน

- ➕ ระดับการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือนอยู่ในระดับดี
- ➖ ประชาชนบางส่วนยังเข้าถึงบริการทางการเงิน
- ➖ สาขาของธนาคารพาณิชย์และ SFI's กระจุกตัวในอำเภอและหัวเมืองสำคัญ และการกระจายตัวของ ATM ยังไม่ทั่วถึง
- ➖ องค์การการเงินชุมชนบางประเภทยังขาดสถานะทางกฎหมาย และยังไม่มียุทธศาสตร์การบริหารจัดการและ/ หรือระบบบัญชีที่ดี

โอกาสและความท้าทาย

- ➕ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital economy) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment) สามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น และเข้าถึงบริการสาธารณะและบริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมมากขึ้น
- ➖ ไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในขณะที่ระดับการออมต่ำ

มาตรการ

1. ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน
 - เพิ่มช่องทาง Agent/ Internet & Mobile banking/ Point of sale
 - ผลักดันให้ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับบริการทางการเงินพื้นฐาน (ฝาก ถอน โอน และชำระเงิน) ในราคาที่เหมาะสม
 - สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพองค์กรการเงินชุมชน
2. สนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณ และส่งเสริมระบบบำนาญและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
 - ผลักดันให้สถาบันการเงินมีผลิตภัณฑ์การออมและบริการสำหรับผู้สูงวัย เช่น Reverse mortgage และการบริหารจัดการเงิน
 - ส่งเสริมให้มีระบบบำนาญและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ครอบคลุมแรงงานทั้งระบบ

จากการประเมินการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือนไทยในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับดี¹¹ แม้ยังมีประชาชนจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่มีรายได้น้อยหรืออาศัยอยู่ในเขตชนบท โดยธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFI's) เป็นผู้ให้บริการทางการเงินที่มีบทบาทสำคัญ อย่างไรก็ตาม สาขาส่วนใหญ่มักกระจุกตัวอยู่ในอำเภอและหัวเมืองสำคัญ อีกทั้งการกระจายตัวของ ATM ยังไม่ทั่วถึง หากพิจารณาการเข้าถึงบริการทางการเงินพื้นฐานของประชาชนใน 3 บริการ คือ 1) การฝาก/ ออมเงิน (Saving) 2) การโอนและชำระเงิน (Payment) และ 3) การกู้ยืมเงิน (Borrowing) พบว่า

ในด้านการออมเงิน อัตราการออมของไทยค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะการออมเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณ ส่วนหนึ่งเนื่องจากผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินในปัจจุบันมีไม่มากนัก ส่งผลให้ผู้สูงอายุบางกลุ่มประสบปัญหาทางการเงิน และเป็นภาระในการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐ

ในด้านการโอนและชำระเงิน ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ได้เพิ่มช่องทางการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง Internet และ Mobile banking และประชาชนใช้บริการโอนและชำระเงินผ่านช่องทางดังกล่าวเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณธุรกรรมการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ยังมีสัดส่วนไม่มากนัก เนื่องจาก

¹¹ ที่มา รายงานผลการสำรวจการเข้าถึงบริการทางการเงินภาคครัวเรือน ปี 2556 โดย ธปท. ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ให้บริการขาดความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยในการทำธุรกรรมและการใช้บริการมีค่าธรรมเนียมค่อนข้างสูง

ในด้านการกู้ยืมเงิน ธปท. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อไปแล้วในระดับหนึ่งผ่านแผนพัฒนาฯ ทั้ง 2 ฉบับ เช่น การออกแนวนโยบายสินเชื่อไมโครไฟแนนซ์ (Microfinance) ของธนาคารพาณิชย์ และการประสานงานกับกระทรวงการคลังในการดำเนินมาตรการสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ (Nano Finance)

แม้ว่าประชาชนผู้มีรายได้น้อยและอาศัยในพื้นที่ห่างไกลมี SFIs และองค์กรการเงินชุมชนเป็นผู้ให้บริการสำคัญ ทั้งการรับฝากเงิน โอนเงิน ชำระเงิน และการกู้ยืมเงิน รวมทั้งให้ความรู้และสร้างวินัยทางการเงินแก่ผู้ใช้บริการทางการเงิน ซึ่งช่วยลดการพึ่งพาเงินทุนนอกระบบที่เรียกเก็บดอกเบี้ยสูงและมีการติดตามทวงถามหนี้ที่ไม่เป็นธรรม อย่างไรก็ตาม เครือข่ายของ SFIs และองค์กรการเงินชุมชนอาจกระจายตัวไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่ และองค์กรการเงินชุมชนบางประเภท (เช่น สถาบันการเงินชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกลุ่มสัจจะออมทรัพย์) ยังไม่มีสถานะทางกฎหมาย ส่งผลให้การทำธุรกรรมทางการเงินต้องทำในนามบุคคลหรือคณะกรรมการ ซึ่งอาจทำให้ขาดความชัดเจนและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ รวมทั้งยังไม่มีหน่วยงานที่กำกับดูแลองค์กรดังกล่าวอย่างเป็นทางการ

กรอบแนวนโยบายการเข้าถึงบริการทางการเงินตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้ดีขึ้นทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยส่งเสริมการเข้าถึงบริการผ่านช่องทางหรือผู้ให้บริการที่มีศักยภาพ รวมถึงการผลิตผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินพื้นฐานในราคาที่เหมาะสม และสนับสนุนการออมการลงทุนระยะยาวเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณ ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 ไม่ได้มุ่งเน้นหรือกระตุ้นให้มีการกู้ยืม แต่จะให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และการสร้างวินัยทางการเงิน เพื่อไม่ให้ประชาชนมีหนี้สินล้นพ้นตัวโดยมีรายละเอียดของมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 3.1.1 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ประชาชน

(1) **เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการทางการเงิน** เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลจากสาขาและจุดบริการทางการเงินสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินเพิ่มขึ้น เช่น

- **เพิ่มความยืดหยุ่นของหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินในเรื่องช่องทางการให้บริการทางการเงิน** เพื่อสนับสนุนการขยายขอบเขตและรูปแบบการให้บริการผ่านช่องทางที่หลากหลาย ตลอดจนส่งเสริมการให้บริการผ่านตัวแทนสถาบันการเงิน (Agent) เพื่อให้สถาบันการเงินสามารถบริหารจัดการต้นทุนการให้บริการได้อย่างเหมาะสม

- **ส่งเสริมการให้บริการทางการเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (Internet/ Mobile banking)** โดยเฉพาะบริการด้านการโอนและชำระเงิน เพื่อเพิ่มความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายของผู้ใช้บริการทั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปยังสาขาหรือจุดให้บริการและค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรม

- **เพิ่มหรือกระจายเครื่องรับบัตร (Point of sale (POS) Terminal)** ให้ครอบคลุมร้านค้าขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมถึงพื้นที่ห่างไกล โดยอาจส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเครื่องรับบัตรร่วมกัน (Shared POS Terminal) เช่น จัดตั้ง Electronic Data Capture (EDC) Pool และให้ธนาคารพาณิชย์ร่วมกันเป็นเจ้าของ (มาตรการที่ 1.2.2 เรื่อง ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน)

(2) **ผลักดันให้ประชาชนได้รับบริการทางการเงินพื้นฐาน** (ฝาก ถอน โอน และชำระเงิน) **ในราคาที่เหมาะสม** เช่น ส่งเสริมให้มีบัญชีเงินฝากหรือ e-Wallet ที่สามารถใช้ทำธุรกรรมทางการเงินพื้นฐานโดยไม่กำหนดวงเงินฝากขั้นต่ำและมีค่าธรรมเนียมเหมาะสม และสนับสนุนให้สถาบันการเงินเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการออกบัตรและค่าธรรมเนียมรายปีในการใช้บัตรเครดิตให้ต่ำลง

(3) **สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชนให้มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีมาตรฐาน และมีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เพื่อให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง** โดยศึกษารูปแบบและกลไกในการกำกับดูแลและส่งเสริมศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชน (เช่น การวางระบบบัญชีและหลักธรรมาภิบาล) เพื่อให้การกำกับดูแลมีมาตรฐาน เป็นระบบ และดำเนินการธุรกิจได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งสนับสนุนให้ SFI's เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และธนาคารออมสิน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวเพิ่มขึ้น ตลอดจนผลักดันให้องค์กรการเงินชุมชนที่ยังไม่มีสถานะทางกฎหมาย สามารถจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและทำธุรกรรมทางการเงินในนามกลุ่มได้ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรการเงินชุมชนสามารถทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถาบันการเงินได้ด้วย

มาตรการที่ 3.1.2 สนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณ และส่งเสริมระบบบำนาญและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพหลังเกษียณและได้รับบริการทางการเงินที่เหมาะสมกับความต้องการในช่วงอายุดังกล่าว รวมถึงการมีระบบบำนาญหรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ครอบคลุมกำลังแรงงานทั้งประเทศอย่างทั่วถึง ซึ่งอาจทำได้โดย

(1) **ผลักดันให้สถาบันการเงินพัฒนาและนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินสำหรับรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณ** ทั้งการออม/ การลงทุนระยะยาวก่อนเกษียณ และการให้บริการทางการเงินสำหรับผู้สูงวัย เช่น การบริหารจัดการเงิน และการพัฒนา Reverse mortgage

(2) **ส่งเสริมให้มีระบบบำนาญ (Mandatory/ Supplementary pension fund) และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ** โดยสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนให้แรงงานที่ยังไม่มีระบบกองทุนบำนาญ และแรงงานที่ประสงค์จะออมเพิ่มเติมเพื่อรองรับวัยเกษียณสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกและจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามความสมัครใจ ตลอดจนส่งเสริมให้บริษัทมหาชนจัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและจูงใจให้พนักงานเข้าเป็นสมาชิก เพื่อเพิ่มทางเลือกในการออมและเป็นหลักประกันยามเกษียณในลักษณะที่ใกล้เคียงกับประเทศในภูมิภาค¹² ทั้งนี้ ภาครัฐได้จัดตั้งกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ซึ่งเปิดรับสมัครสมาชิกในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระและไม่ได้รับเงินสวัสดิการใด ๆ จากรัฐบาลได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบบำนาญจากภาครัฐ

¹² มาเลเซียมี Employee Provident Fund (EPF) ให้แรงงานภาครัฐที่ไม่ได้เป็นสมาชิกระบบบำนาญและภาคเอกชนออมเงินผ่านกองทุนดังกล่าว โดยกำหนดให้นายจ้างและลูกจ้างส่งเงินสมทบทุกราย สิงคโปร์มี Central Provident Fund (CPF) ซึ่งเป็นระบบประกันสังคมภาคบังคับสำหรับลูกจ้างภาคเอกชนทุกราย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ (1) Ordinary Account สำหรับการออมเพื่อเกษียณและที่อยู่อาศัย (2) Special Account สำหรับการออมเพื่อเกษียณ และ (3) Medisave Account สำหรับค่ารักษาพยาบาล ขีติและบราซิลมีระบบบำนาญ 3 ระดับ คือ (1) ระบบสงเคราะห์คนชราโดยภาครัฐ (2) ระบบการออมในบัญชีรายบุคคลภาคบังคับสำหรับลูกจ้าง และภาคสมัครใจสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ และ (3) ระบบการออมในบัญชีรายบุคคลแบบสมัครใจเพิ่มเติมจากการออมในระบบข้อ (2)

(3.2) ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและการพัฒนาศักยภาพของ SMEs (SMEs Access)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้มากขึ้น และได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

SMEs มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย จากข้อมูล ณ สิ้นปี 2556 พบว่า ประเทศไทยมี SMEs ประมาณ 2.8 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 97.16 ของวิสาหกิจทั้งประเทศ โดยมีมูลค่าธุรกิจร้อยละ 37.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) และก่อให้เกิดการจ้างงานร้อยละ 81 ของการจ้างงานในประเทศทั้งหมด¹³

จากการประเมินภาพรวมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ในช่วงที่ผ่านมา พบว่า SMEs สามารถเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้เพิ่มขึ้น แต่ยังมี SMEs บางส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงินได้ เนื่องจาก 1) ขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินธุรกิจและการบริหารจัดการ 2) ขาดเอกสารหลักฐานและข้อมูลทางการเงินประกอบการขอสินเชื่อ (เช่น บัญชีรายรับรายจ่าย ประวัติการชำระภาษี) และ 3) ไม่มีหลักประกันเพียงพอในการขออนุมัติสินเชื่อ นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายแห่งที่ดำเนินงานด้านการสนับสนุน SMEs ขาดการบูรณาการความร่วมมือและการกำหนดทิศทางการส่งเสริม SMEs ที่ต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของ SMEs และเปิดให้มีช่องทางการระดมทุนในรูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น เช่น Venture capital และ Crowdfunding กอปรกับภาครัฐสนับสนุนการดำเนินการตามแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) ซึ่งคำนึงถึงประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม จึงเป็นโอกาสสำคัญของภาคสถาบันการเงินไทยในการเป็นธนาคารที่ยั่งยืน (Sustainable banking) โดยอาจนำประเด็นดังกล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน อันจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริม SMEs อย่างยั่งยืนในระยะต่อไป

¹³ ที่มา รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2557 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ดังนั้น เพื่อให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบมากขึ้น และได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ธปท. จะดำเนินมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 3.2.1 พัฒนาข้อมูล SMEs

(1) **พัฒนาฐานข้อมูลลูกหนี้ SMEs ให้มีข้อมูลหลากหลายและครอบคลุมสถาบันการเงินอื่น** นอกจากธนาคารพาณิชย์ และให้ข้อมูลย้อนกลับสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการวางแผนนโยบายหรือกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจต่อไป โดยปัจจุบัน ธปท. มีฐานข้อมูลลูกหนี้ SMEs ของธนาคารพาณิชย์ และมีแผนจะขยายฐานข้อมูลให้ครอบคลุมสถาบันการเงินอื่น เช่น SFIs

(2) **สนับสนุนให้บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (National Credit Bureau: NCB) ขยายประเภทและจำนวนสมาชิก รวมทั้งจัดทำและให้บริการ Bureau score รายบุคคล/ นิติบุคคล** เพื่อให้สถาบันการเงินสมาชิกมีข้อมูลประกอบการวิเคราะห์สินเชื่อและบริหารความเสี่ยงได้ดีขึ้น โดย ธปท. จะศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการขยายประเภทสมาชิกหรือผลักดันให้ผู้ประกอบการให้สินเชื่อเข้าเป็นสมาชิก NCB และพิจารณาแนวทางขยายประเภทการจัดเก็บข้อมูล เช่น ข้อมูลการชำระค่าสาธารณูปโภค เพื่อให้สถาบันการเงินมีข้อมูลอื่นใช้ประกอบการวิเคราะห์สินเชื่อ

(3) **สนับสนุนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้ SMEs ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่ใช่นิติบุคคลขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการและเข้าสู่ระบบภาษี** เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายการส่งเสริม SMEs รวมถึงให้สถาบันการเงินมีข้อมูลใช้ประกอบการวิเคราะห์สินเชื่อเพิ่มเติม

มาตรการที่ 3.2.2 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านสถาบันการเงินและช่องทางอื่น

(1) **สนับสนุนการเพิ่มประเภทหลักประกันที่ใช้ในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน** เพื่อให้สอดคล้องกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ¹⁴ ที่กำหนดให้ผู้ขอสินเชื่อสามารถนำสินทรัพย์ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจหรือสินทรัพย์ที่ไม่สามารถจำนองหรือจำนำได้ตามกฎหมายอื่น มาใช้เป็นหลักประกันได้โดยไม่ต้องส่งมอบสินทรัพย์ให้แก่ผู้รับหลักประกัน โดย ธปท. จะพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การอนุญาตให้สถาบันการเงินภายใต้การกำกับสามารถนำหลักประกันที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจดังกล่าว มาหักออกจากราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการกันเงินสำรอง โดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของมูลค่าสินทรัพย์ นอกจากนี้ ธปท. จะร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนส่งเสริมให้มีแนวปฏิบัติหรือมาตรฐานกลางในการประเมินมูลค่าหลักประกันให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้เช่นเดียวกับสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์

(2) **สนับสนุนให้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) มีบทบาทในการค้ำประกันสินเชื่อมากขึ้น** โดยให้มีการค้ำประกันสินเชื่อที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกหนี้หรือสถาบันการเงินที่ต้องการประกันหรือชดเชยความเสียหาย และสนับสนุนให้ บสย. มีผลิตภัณฑ์หลากหลายเพื่อสนับสนุน SMEs ที่มีศักยภาพและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แต่อาจมีความเสี่ยงในการดำเนินงานสูง เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและธุรกิจในช่วงเริ่มต้น (Start-up)

¹⁴ พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2558 โดยจะมีผลบังคับใช้ 240 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(3) **ศึกษาการจัดทำระบบ e-Claims สำหรับประเทศไทย** เพื่อบันทึกและเชื่อมโยงข้อมูลการค้าและข้อมูลการชำระภาษีของ SMEs รวมทั้งช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานของ SMEs เช่น ต้นทุนการจัดทำและเก็บรักษาเอกสาร และช่วยให้สถาบันการเงินมีข้อมูลธุรกรรมทางการค้าและธุรกรรมทางการเงินของ SMEs ซึ่งสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อได้

(4) **สนับสนุนการระดมทุนผ่านช่องทางอื่น** เช่น การระดมทุนจากประชาชนรายย่อยผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต (Crowdfunding) และธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture capital) เพื่อเป็นทางเลือกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่ SMEs โดยเฉพาะธุรกิจในช่วงเริ่มต้น (Start-up) ทั้งนี้ ในปัจจุบัน SMEs สามารถระดมทุนด้วยวิธี Crowdfunding ผ่านรูปแบบการบริจาค (Donation) และการเสนอผลตอบแทนในรูปสิ่งของหรือสิทธิประโยชน์ (Reward) ได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากทางการสำหรับการระดมทุนในลักษณะของการออกเสนอขายหุ้นแก่ประชาชน (Equity-crowdfunding) สามารถทำได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ล.ด. กำหนด ขณะที่ ธปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างศึกษาแนวทางการระดมทุนในรูปแบบการกู้ยืมเงิน (Peer to Peer Lending) เพื่อพิจารณาแนวทางส่งเสริมการทำธุรกรรมและกำหนดกรอบการกำกับดูแลที่เหมาะสมต่อไป

(5) **สนับสนุนให้สถาบันการเงินมีส่วนร่วมในการเป็นธนาคารที่ยั่งยืน (Sustainable banking)** โดยให้สถาบันการเงินนำประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมมาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน เช่น การเพิ่มสัดส่วนการให้สินเชื่อแก่ Start-up SMEs ที่มีการดำเนินการและมีสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ 3.2.3 สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐและพัฒนาศักยภาพ SMEs โดยสนับสนุนให้ศูนย์ให้บริการ SMEs แบบครบวงจร (SME One-Stop Service Center: OSS) ของภาครัฐ เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงข้อมูลและพัฒนาศักยภาพของ SMEs

(3.3) ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการระดมทุนของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ผ่านตลาดทุน (Market-based Financing)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตลาดทุนมีความกว้าง ความลึกและสภาพคล่องเพียงพอที่จะรองรับความต้องการที่หลากหลายและปริมาณที่เพิ่มขึ้น เพื่อสนับสนุนการระดมทุน และการลงทุนของภาคธุรกิจ/ โครงการขนาดใหญ่ในระยะต่อไป

สถานะปัจจุบัน

- ➕ ตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ➖ หุ้นกู้ที่เสนอขายส่วนใหญ่มีอายุกระจุกตัวอยู่ในช่วง 3-5 ปี
- ➖ ข้อจำกัดด้านขนาดของธนาคารพาณิชย์และการดูแลการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต ส่งผลให้ภาคธนาคารไม่สามารถตอบสนองความต้องการเงินทุนสำหรับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ได้ทั้งหมด

โอกาสและความท้าทาย

- ➕ ภาครัฐและภาคเอกชนมีแนวโน้มลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและโครงการขนาดใหญ่มากขึ้น

มาตรการ

1. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถระดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้ (หุ้นกู้) ได้เพิ่มขึ้น
2. สนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาตลาดทุนไทย

ในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่ระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องลงทุนในหลายด้าน ได้แก่ การปรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจให้มีฐานอุตสาหกรรมและภาคบริการที่หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น การลงทุนของภาคธุรกิจเพื่อรองรับการขยายกิจการทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการระดมทุนสำหรับโครงการขนาดใหญ่ เช่น โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จึงมีแนวทางที่จะสนับสนุนให้ตลาดตราสารหนี้เป็นทางเลือกในการระดมทุนของภาครัฐและเอกชนนอกเหนือจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน เพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายและปริมาณที่เพิ่มขึ้น เอื้อต่อการลงทุนระยะยาวและการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีมาตรการ ดังนี้

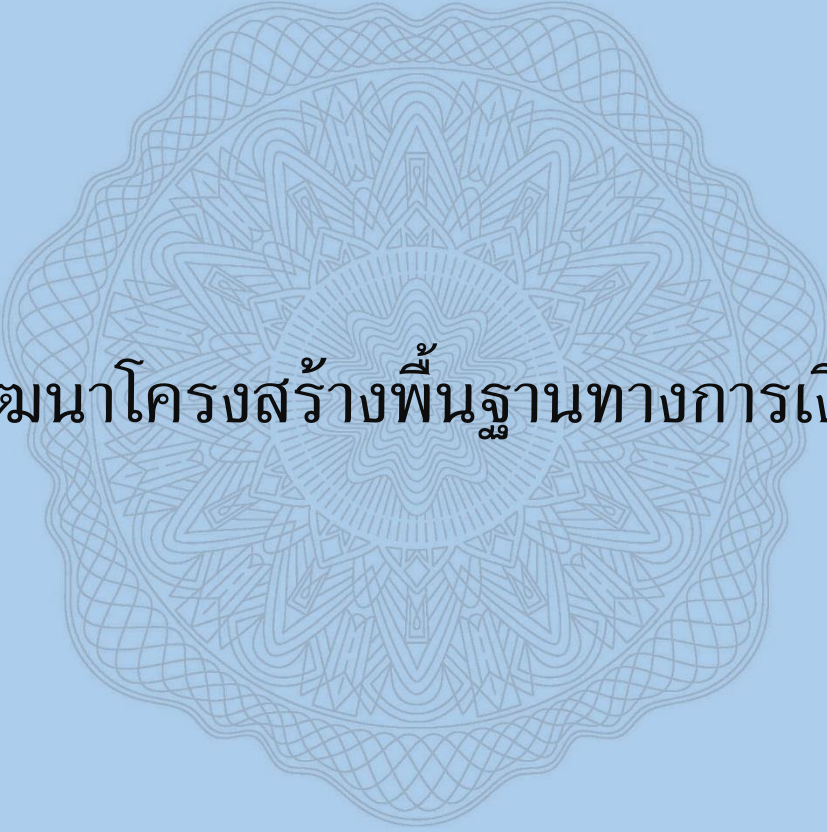
มาตรการที่ 3.3.1 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถระดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้ (หุ้นกู้) ได้เพิ่มขึ้น

แม้ตลาดหุ้นกู้เอกชนจะขยายตัวได้ดีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่ปัจจุบันมีภาคเอกชนประมาณ 200 บริษัทเท่านั้นที่เคยระดมทุนด้วยการออกหุ้นกู้ และในจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กว่า 600 บริษัท มีบริษัทที่เคยออกหุ้นกุน้อยกว่าร้อยละ 20 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตลาดหุ้นกู้ภาคเอกชนยังมีโอกาสเติบโตได้อีกมาก

ธปท. จึงสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ตลาดตราสารหนี้เป็นช่องทางระดมทุนของภาคเอกชน ทั้ง 1) การส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเข้าใจหลักเกณฑ์และขั้นตอนการออกหุ้นกู้ โดยเผยแพร่ความรู้ด้านหลักเกณฑ์และขั้นตอนการออกหุ้นกู้ รวมถึงการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่บริษัทที่มีศักยภาพในการออกหุ้นกู้ เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมภาคธุรกิจในการระดมทุน และ 2) การสนับสนุนภาครัฐในการออกพันธบัตรรัฐบาลระยะยาวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีเส้นอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล (Benchmark yield curve) ที่เหมาะสม รวมถึงการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสภาพคล่องในตลาดรอง ตลอดจนเอื้อให้ตลาดมีปริมาณและประเภทตราสารหนี้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุน

มาตรการที่ 3.3.2 สนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาตลาดทุนไทย¹⁵ โดย ธปท. ร่วมเป็น คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาตลาดทุนไทย (ปี 2559-2563) และร่วมดำเนินมาตรการต่าง ๆ ภายใต้ แผนดังกล่าว อาทิ การพิจารณากฎระเบียบด้านเงินตราต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมในตลาดทุน การสนับสนุนการพัฒนาตราสารทางการเงินเพื่อเป็นทางเลือกของผู้ระดมทุนและนักลงทุน (เช่น Covered bond) และการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้วิเคราะห์การลงทุนในตลาดทุน

¹⁵ มาตรการต่าง ๆ ในร่างแผนพัฒนาตลาดทุนไทย ปี 2559-2563 สอดคล้องกับมาตรการในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 เช่น การสนับสนุน การเข้าถึงแหล่งทุนของ SMEs การส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสามารถในการแข่งขันของตลาดการเงินไทย การเป็นจุดเชื่อมโยงภูมิภาค การพัฒนาผลิตภัณฑ์และ บริการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ และการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงิน

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน

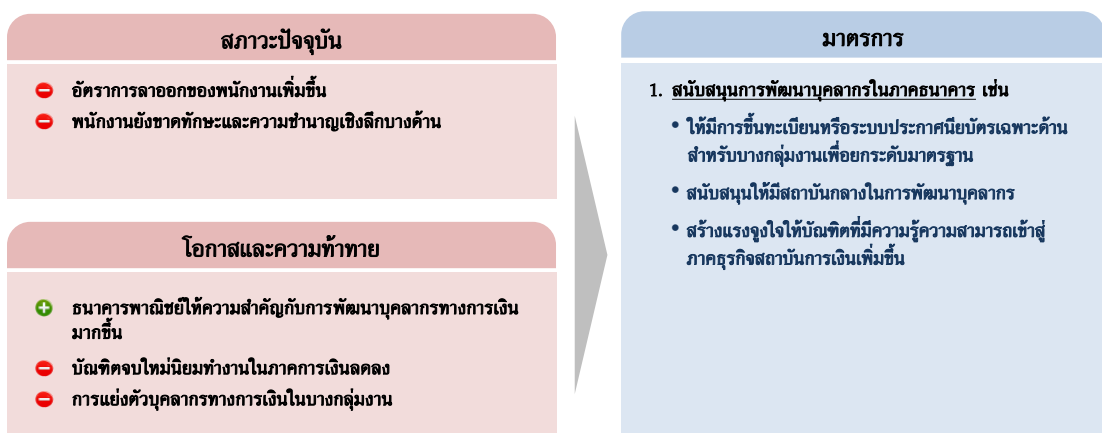
4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน (Enablers)

- (4.1) พัฒนาบุคลากรทางการเงิน
- (4.2) ส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
- (4.3) ผลักดันกฎหมายทางการเงิน
- (4.4) พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแล

(4.1) พัฒนาบุคลากรทางการเงิน (Financial Professional Development)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีบุคลากรทางการเงินที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอสนับสนุนการเติบโตของภาคธุรกิจ

จากการประเมินการพัฒนาบุคลากรทางการเงินของระบบสถาบันการเงินโดยรวม พบว่ามีช่องว่างที่สำคัญ ได้แก่ อัตราการลาออกของบุคลากรทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขาดมาตรฐานกลางในการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในสายงานสำคัญ ขณะที่การดึงดูดบุคลากรเข้าสู่ภาคธนาคารมีความท้าทายสูงขึ้น เนื่องจากบัณฑิตจบใหม่นิยมทำงานในภาคการธนาคารลดลง

แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จึงมีแนวทางที่จะพัฒนาบุคลากรทางการเงิน โดยร่วมมือกับภาคธนาคารและสถาบันการศึกษา ดังนี้

มาตรการที่ 4.1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในภาคธนาคาร เช่น การพัฒนาศักยภาพและสร้างมาตรฐานบุคลากร โดยอาจให้มีการขึ้นทะเบียน (Registration) ผู้ค้าในตลาดเงินตราต่างประเทศและตลาดเงิน และมีระบบประกาศนียบัตร (Certificate) เฉพาะด้าน เพื่อยกระดับบุคลากรในภาคธนาคารให้มีทักษะและความชำนาญในเรื่องที่สำคัญเพิ่มขึ้น สอดรับกับทิศทางการดำเนินธุรกิจของภาคธนาคารและการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ นอกจากนี้ ธปท. จะสนับสนุนให้มีสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากรและสร้างแรงจูงใจให้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่ภาคธนาคารเพิ่มขึ้น

(4.2) ส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้บริโภคบริการทางการเงิน (Financial Literacy and Consumer Protection)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ระดับทักษะทางการเงินของประชาชนไทยเพิ่มขึ้น (ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD)
- ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินและสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีวินัยทางการเงิน
- ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางการเงินมากขึ้น จากการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานและการกำกับดูแลด้าน Market conduct

สถานะปัจจุบัน

- ระดับคะแนนทักษะทางการเงินของคนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ 14 ประเทศที่สำรวจโดย OECD
- ประชาชนส่วนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจบริการทางการเงินที่จำเป็นบางด้าน เช่น บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การออมการลงทุน
- ประชาชนบางส่วนอาจไม่ตระหนักถึงภาระจากการก่อหนี้หรือความจำเป็นในการออมเพื่อเกษียณ
- มาตรฐานในการให้บริการและการดูแลเรื่องร้องเรียนของผู้ให้บริการแต่ละแห่งแตกต่างกัน

โอกาสและความท้าทาย

- + นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Digital economy) มีส่วนช่วยพัฒนาข้อมูลข่าวสาร และบริการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อคนทุกระดับอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งทำให้การส่งเสริมความรู้ทางการเงินทำได้ง่ายและแพร่หลายมากขึ้น
- + หน่วยงานภาครัฐหลายแห่งให้ความสำคัญในการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน

มาตรการ

1. ให้ความรู้ทางการเงินและส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน
 - ผลักดันเรื่องการให้ความรู้ทางการเงินเป็นวาระแห่งชาติ
 - พัฒนาเนื้อหาความรู้ทางการเงินในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทันสมัย มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ
 - สนับสนุนให้สถาบันการเงินเป็นผู้ให้ความรู้ผลิตภัณฑ์/บริการทางการเงิน ณ จุดให้บริการอย่างเหมาะสม
 - ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการทางการเงินเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตน
2. ให้ความรู้ในการใช้บริการทางการเงินที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและแนวโน้มของผู้บริโภค และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรภายนอก เช่น เรื่องหนี้และการเงินภาคครัวเรือน
3. ให้ความคุ้มครองและดูแลเรื่องร้องเรียนผู้ใช้บริการทางการเงิน
 - ผลักดันให้ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมี Code of conduct
 - ส่งเสริมให้อาณาการพาณิชย์มีกระบวนการ/ ช่องทางรับเรื่องร้องเรียนที่ชัดเจน เข้าถึงได้ง่าย และมีมาตรฐาน
 - พัฒนาการกำกับดูแลด้าน Market conduct ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการประเมินช่องว่างในเรื่องความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้บริโภคบริการทางการเงิน ทั้งในด้านผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งขาดทักษะทางการเงิน โดยมีระดับคะแนนทักษะทางการเงินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่สำรวจโดย The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)¹⁶ โดยเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจในบริการทางการเงิน เช่น การใช้บริการทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์และการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งประชาชนบางส่วนยังไม่ตระหนักถึงภาระจากการก่อหนี้และความจำเป็นในการออมเพื่อเกษียณ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการยังไม่มีมาตรฐานกลางในการให้บริการและการรับเรื่องร้องเรียน

แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 จึงมุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเลือกใช้ผลิตภัณฑ์/ บริการทางการเงินได้อย่างเหมาะสม รวมถึงส่งเสริมวินัยทางการเงินและให้การคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน โดยร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนดำเนินมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 4.2.1 ให้ความรู้ทางการเงินและส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน โดย

(1) **ผลักดันการให้ความรู้ทางการเงินเป็นวาระแห่งชาติ** โดยอาจบรรจุเนื้อหา เป้าหมายและตัวชี้วัดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2565 หรือดำเนินการผ่านช่องทางอื่น

(2) **พัฒนาเนื้อหาความรู้ทางการเงินในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทันสมัย มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ** เพื่อเพิ่มทักษะในการบริหารการเงินส่วนบุคคล (Personal finance)

¹⁶ ที่มา รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2556 ของ ธปท. ซึ่งอ้างอิงผลการสำรวจทักษะทางการเงินของ OECD ใน 14 ประเทศ ได้แก่ อัลบาเนีย อาร์เมเนีย สาธารณเช็ก เอสโตเนีย เยอรมนี ฮังการี ไอร์แลนด์ มาเลเซีย นอร์เวย์ เปรู โปแลนด์ อัฟริกาใต้ สหราชอาณาจักร และหมู่เกาะบริติชเวอร์จิน

(3) สนับสนุนให้สถาบันการเงินเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินกับผู้ใช้บริการ ณ จุดให้บริการ เนื่องจากเป็นช่องทางในการสื่อสารความรู้ความเข้าใจทางการเงินแก่ผู้ใช้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งหวังให้ผู้ใช้บริการเข้าใจผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอย่างถูกต้อง สามารถตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการที่เหมาะสมกับความต้องการและความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(4) ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการทางการเงินเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตน เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีทักษะและความรู้ทางการเงินที่สามารถดูแลตนเองได้ โดยสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ใช้บริการทางการเงิน ได้แก่ 1) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง (Right to be informed) 2) สิทธิที่จะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินได้อย่างอิสระ (Right to choose) 3) สิทธิที่จะร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม (Right to be heard) และ 4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาค่าชดเชยหากเกิดความเสียหาย (Right to redress) รวมถึงให้ผู้ใช้บริการพึงปฏิบัติตามหน้าที่ของตน เช่น หน้าที่ในการชำระหนี้ ทำความเข้าใจสัญญาหรือเงื่อนไขของบริการ และมีวินัยทางการเงิน

มาตรการที่ 4.2.2 ให้ความรู้ในการใช้บริการทางการเงินที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและแนวโน้มของผู้บริโภคในปัจจุบัน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรภายนอก โดยอาจกำหนดหัวข้อ กลุ่มเป้าหมาย และแนวทางการประชาสัมพันธ์ร่วมกัน (Key themes) เช่น เรื่องหนี้และการเงินภาคครัวเรือน การเงินอิเล็กทรอนิกส์ และการออมก่อนวัยเกษียณ

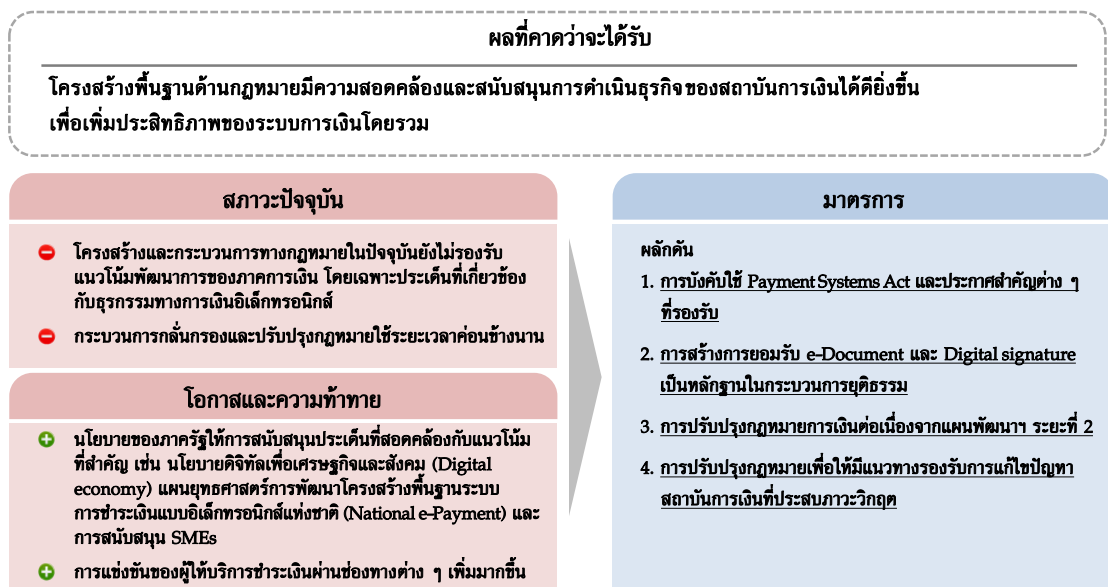
มาตรการที่ 4.2.3 ให้ความคุ้มครองและดูแลเรื่องร้องเรียนผู้ใช้บริการทางการเงิน

(1) ผลักดันการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (Code of conduct) ร่วมกับสมาคมธนาคารไทย เพื่อให้มีมาตรฐานการขายผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่เป็นธรรมและโปร่งใสแก่ผู้ใช้บริการทางการเงิน โดยเริ่มจากการสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานและการให้บริการ (Service Level Agreement: SLA) ที่ทัดเทียมกันทั้งระบบ (เช่น ระยะเวลาในการพิจารณาเรื่องร้องเรียน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ Digital banking) รวมถึงการกำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบการขายผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน

(2) ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ยกระดับการแก้ไขเรื่องร้องเรียน และให้ผู้ใช้บริการทางการเงินสามารถร้องเรียนตามสิทธิของตนกับธนาคารพาณิชย์เป็นลำดับแรก เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาของผู้ใช้บริการทางการเงินได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยในระยะแรก ธปท. จะผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์มีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนที่ชัดเจน และมีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้ง่าย ก่อนขยายขอบเขตไปยังผู้ให้บริการอื่น เช่น ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับต่อไป

(3) พัฒนากำกับดูแลการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการทางการเงิน (Market conduct) ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมีการบังคับใช้กฎเกณฑ์ที่ครอบคลุม ทันต่อสถานการณ์และปัญหา รวมทั้งติดตามให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กำกับดูแลอย่างเคร่งครัดและสอดคล้องกันทั้งภาคการเงิน สามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้ใช้บริการในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม โดยเบื้องต้นอาจจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและพิจารณาแนวทางเสริมสร้างการกำกับดูแลด้าน Market conduct

(4.3) ผลักดันกฎหมายทางการเงิน (Legal Infrastructure)

พัฒนาการของภาคการเงินส่งผลให้มีความจำเป็นในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายทางการเงิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจและการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินให้สามารถรองรับธุรกรรมและการดำเนินธุรกิจรูปแบบใหม่ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค และดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบการเงิน โดยแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 มีแนวทางผลักดันตามมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 4.3.1 บังคับใช้พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน (Payment Systems Act) และประกาศสำคัญต่าง ๆ ที่รองรับ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับระบบการชำระเงินของประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาการกำกับดูแลระบบการชำระเงินให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่เป็นอุปสรรคและเอื้อต่อการเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและรองรับการพัฒนาการชำระเงินไปสู่ระดับภูมิภาค

มาตรการที่ 4.3.2 สร้างการยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Document) และการใช้ลายมือชื่อดิจิทัล (Digital signature) เป็นหลักฐานในกระบวนการยุติธรรม โดยผลักดันให้มีมาตรฐานทางกฎหมายที่เหมาะสมกับบริบทของไทยและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้เอกสารหลักฐานดังกล่าว

มาตรการที่ 4.3.3 ปรับปรุงกฎหมายการเงินต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 2 โดยเฉพาะการปรับปรุงกฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้โอกาสลูกหนี้รายย่อยขอฟื้นฟูกิจการ ตลอดจนผลักดันให้นำหลักความสามารถในการชำระหนี้ (Liquidity test) มาพิจารณาร่วมกับฐานะทางการเงินของลูกหนี้ในกระบวนการพิจารณาคัดล้มละลาย ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงและต้นทุนดำเนินการของสถาบันการเงิน

มาตรการที่ 4.3.4 ปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้มีแนวทางรองรับการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่ประสบภาวะวิกฤต โดยศึกษาแนวทางและกลไกในการแก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงิน เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ เครื่องมือที่ใช้ และแหล่งเงินทุน รวมทั้งทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(4.4) พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแล (Regulation and Supervision)

ภายหลังวิกฤตการเงินในสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปในปี 2550-2551 ทำให้มีกระแสการปฏิรูปหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินสากลที่เข้มงวดขึ้นในทุกด้าน โดยที่ผ่านมา ธปท. ได้ติดตามการเปลี่ยนแปลงของหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งระดับสากลและภูมิภาค โดยศึกษาผลกระทบและพิจารณาความเหมาะสมในการนำหลักเกณฑ์การกำกับดูแลมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินไทยและสภาพแวดล้อมทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการเชื่อมโยงของระบบสถาบันการเงินไทยกับประเทศอื่นในภูมิภาค เพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลระบบสถาบันการเงินไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสามารถเป็นตัวกลางทางการเงินที่สนับสนุนการเติบโตของภาคเศรษฐกิจต่อไป โดยแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 มีมาตรการสำคัญ ดังนี้

มาตรการที่ 4.4.1 ดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินด้วยการปรับใช้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้เหมาะสมกับบริบทของไทยทั้งระบบธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI)

(1) พัฒนาหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยง

ธปท. ได้ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลกระทบจากการนำหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เข้มงวดขึ้นมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับ**ธนาคารพาณิชย์** รวมถึงสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเตรียมความพร้อมเพื่อลดผลกระทบในทางปฏิบัติ อาทิ หลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์สภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) ซึ่งจะทยอยบังคับใช้สำหรับธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นไป นอกจากนี้ ธปท. ได้ติดตามความคืบหน้าหลักเกณฑ์กำกับดูแลตามมาตรฐานสากลที่อยู่ระหว่างปรับปรุง และร่วมประชุมกับหน่วยงานกำกับดูแลสากล เพื่อเสนอแนะความเห็นและสนับสนุนแนวทางกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เหมาะสมกับบริบทของไทย ซึ่งภายใต้แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 3 ธปท. ยังคงดำเนินการตามแนวทางนี้ต่อไป เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความเป็นสากลและความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงและผลกระทบด้านลบ (Unintended consequences)

สำหรับการกำกับดูแล SFI's ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ให้ ธปท. เป็นหน่วยงานกำกับดูแล SFI's และ ธปท. ได้รับมอบหมายอำนาจการกำกับดูแล SFI's จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ธปท. ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 120 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 เพื่อให้ ธปท. สามารถกำกับดูแล SFI's ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทียบเคียงกับอำนาจในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ ธปท. และกระทรวงการคลังอยู่ระหว่างพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแล SFI's โดยได้นำหลักเกณฑ์บางด้านของธนาคารพาณิชย์มาปรับใช้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับพันธกิจการดำเนินงานของ SFI's โดยคงหลักการเพื่อความมั่นคงและเสถียรภาพ เพื่อให้ SFI's ดำเนินนโยบายของภาครัฐได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และไม่ก่อการระคายคลั่งอันอาจกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงิน โดย ธปท. จะมุ่งเน้นการกำกับตรวจสอบตามเกณฑ์เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

(2) **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการกำกับดูแลธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาด (OTC Derivatives)** โดยในส่วนของมาตรฐานสากลได้ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินเพื่อเพิ่มความโปร่งใสและลดความเสี่ยงเชิงระบบของธุรกรรม OTC Derivatives อาทิ การนำธุรกรรม OTC Derivatives ที่มีลักษณะมาตรฐานไปซื้อขายผ่านระบบ Electronic Trading Platform (ETP) และชำระราคาผ่านสำนักหักบัญชีกลาง (Central Counterparty: CCP) รวมทั้งให้รายงานข้อมูลซื้อขายธุรกรรม OTC Derivatives ไปที่ศูนย์ข้อมูลซื้อขาย (Trade Depository: TR) ทั้งนี้ ในกรณีของประเทศไทย หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องและผู้ร่วมตลาดประเมินว่า ในระยะแรกควรปรับปรุงฐานข้อมูล OTC Derivatives ให้มีข้อมูลเพียงพอต่อการวิเคราะห์และติดตามเสถียรภาพทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลเรื่อง TR มากขึ้น โดยยังไม่จำเป็นต้องจัดตั้ง ETP และ CCP เนื่องจากตลาดอนุพันธ์ของไทยยังมีขนาดเล็กและส่วนใหญ่เป็นการทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยง แต่ ธปท. จะติดตามพัฒนาการของตลาดและหลักเกณฑ์ของประเทศไทยในภูมิภาค เพื่อทบทวนความจำเป็นและพิจารณาดำเนินการในช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อไป

มาตรการที่ 4.4.2 เตรียมความพร้อมเพื่อเข้ารับการประเมินตามโครงการ Financial Sector Assessment Program (FSAP)

โครงการ FSAP เป็นความร่วมมือระหว่าง International Monetary Fund (IMF) และ World Bank ในการประเมินเสถียรภาพและพัฒนาการภาคการเงินของประเทศที่เข้ารับการประเมิน ซึ่งจะช่วยผลักดันให้ประเทศที่เข้ารับการประเมินได้พัฒนาและปรับปรุงการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล อีกทั้งผลการประเมินที่ดีจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นต่อระบบการเงินและสร้างการยอมรับในระดับสากล ทั้งนี้ ไทยเข้ารับการประเมินครั้งล่าสุดเมื่อปี 2550 และได้ปรับปรุงมาตรฐานการกำกับดูแลตามโครงการ FSAP หลายด้าน เช่น มาตรฐานด้านการกำกับดูแลธุรกิจธนาคารพาณิชย์ให้เป็นไปตาม Basel Core Principles (ปี 2555) และมาตรฐานสำหรับระบบการชำระเงินตาม Principles for Financial Market Infrastructure (ปี 2555) ในครั้งนี้ประเทศไทยจึงควรเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการประเมิน FSAP อีกครั้ง ซึ่งการดำเนินการเรื่องนี้มี ความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการหลายแห่ง ได้แก่ ธปท. ก.ล.ต. คปภ. และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยเริ่มจากหน่วยงานกำกับดูแลประเมินตนเองและปรับปรุงหลักเกณฑ์หรือข้อบกพร่องให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งเตรียมการด้านบุคลากรและเอกสาร เพื่อสร้างความพร้อมก่อนเข้ารับการประเมินต่อไป

มาตรการที่ 4.4.3 กำหนดกรอบการแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงินร่วมกับผู้กำกับดูแลในภูมิภาค (Cross-border Resolution)

ปัจจุบันสถาบันการเงินในภูมิภาคมีความเชื่อมโยงกันเพิ่มขึ้น ทั้งจากการที่สถาบันการเงินไทยเข้าไปดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ และสถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาดำเนินธุรกิจในไทย ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถาบันการเงินในประเทศใดประเทศหนึ่งจึงอาจส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นในภูมิภาคด้วย เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกรอบการแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ชัดเจน ธปท. จึงเห็นควรส่งเสริมให้มีกรอบแนวทางการแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงินร่วมกับผู้กำกับดูแลในภูมิภาค โดยพิจารณาศึกษาแนวทางและมาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินระหว่างประเทศ รวมถึงสนับสนุนให้มีการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในภาวะปกติและภาวะวิกฤต เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินที่ดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินในแต่ละประเทศน้อยที่สุด

มาตรการที่ 4.4.4 พัฒนาลาดการเงินผ่านกรอบความร่วมมือระหว่างผู้ร่วมตลาดภาคเอกชนและภาครัฐ

ธปท. ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ร่วมตลาดมีส่วนกำหนดทิศทางการพัฒนาตลาดการเงินของไทยให้มีประสิทธิภาพควบคู่กับการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพ จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการตลาดการเงินไทย (Thai Financial Markets Committee: TFMC) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากผู้ร่วมตลาดภาคเอกชนและภาครัฐ เพื่อทำหน้าที่กำหนดทิศทางการพัฒนาตลาดการเงินของไทยให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการเติบโตของเศรษฐกิจ รวมถึงส่งเสริมการกำหนดแนวปฏิบัติ (Market practice) ที่น่าเชื่อถือเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล และส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นช่องทางแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็น (Market intelligence) ระหว่างผู้ร่วมตลาดและ ธปท. อันจะเอื้อต่อการรักษาเสถียรภาพตลาดการเงินไทยต่อไป

ภาคผนวก 1

คณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำ
แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3

คณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3

1. นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล (ผู้ว่าการ)	ประธาน
2. นางทองอุไร ลิ้มปิติ (รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน)	กรรมการ
3. นายอัมมาร สยามวาลา	กรรมการ
4. นางธาริษา วัฒนเกส	กรรมการ
5. นายธวัชชัย ยงกิตติกุล	กรรมการ
6. นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์	กรรมการ
7. นายบุญทักษ์ หวังเจริญ	กรรมการ
8. นายชาติศิริ โสภณพนิช	กรรมการ
9. นายกอบศักดิ์ งดวงดี	กรรมการ
10. นายทวีศักดิ์ กออนันตกูล	กรรมการ
11. นายยศ กิมสวัสดิ์	กรรมการ
12. นางภัทธีรา ดิปลกรุ่งธีระภพ	กรรมการ
13. นางอุษกร ลิริโยธิน (ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน)	เลขานุการ
14. นายจาตุรงค์ จันทพงษ์ (ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน)	ผู้ช่วยเลขานุการ

1. เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้ระบบสถาบันการเงินไทยแข่งขันได้ สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายและสนับสนุนต่อการเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในภูมิภาค โดยดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

2. อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบ

2.1 คณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3

(คณะที่ปรึกษา) มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1.1 พิจารณาให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 3

2.1.2 พิจารณากลับกรอกร่างแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3

2.2 ให้ประธานคณะที่ปรึกษา มีอำนาจกำหนดให้พนักงานอื่นเข้าร่วมประชุมได้

2.3 ในกรณีที่คณะที่ปรึกษา ต้องการความร่วมมือ ข้อมูลหรือคำชี้แจงเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่จากส่วนงานใด หรือพนักงานคนใดของธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ส่วนงานหรือพนักงานนั้น ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลหรือคำชี้แจงแก่คณะที่ปรึกษา ดังกล่าว

3. ประเภทของคณะทำงาน

คณะทำงานทั่วไป

4. ความถี่ของการประชุม

เมื่อมีความจำเป็น

5. องค์ประกอบของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้มีคณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นคณะหนึ่งชื่อว่า “คณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3”

องค์ประกอบ

ตำแหน่ง

1) ผู้ว่าการ	ประธาน
2) รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน	กรรมการ
3) นายอัมมาร สยามวาลา	กรรมการ
4) นางธาริษา วัฒนเกส	กรรมการ
5) นายธวัชชัย ยงกิตติกุล	กรรมการ
6) นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์	กรรมการ
7) นายบุญทักษ์ หวังเจริญ	กรรมการ

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

www.bot.or.th

กทพ

8) นายชาติศิริ โสภณพนิช	กรรมการ
9) นายกอบศักดิ์ ด่วงดี	กรรมการ
10) นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	กรรมการ
11) นายยศ กิมสวัสดิ์	กรรมการ
12) นางภัทธีรา ดิลงรังธีระภพ	กรรมการ
13) ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน	เลขานุการ
14) ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน	ผู้ช่วยเลขานุการ

6. ระยะเวลาสิ้นสุด

เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ

มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2558

สั่ง ณ วันที่ 16 มีนาคม 2558

ผู้ลงนาม

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนงานที่รับผิดชอบ ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน

๑๗๖

ภาคผนวก 2
สรุปมาตรการและเป้าหมาย
แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3

1.1 ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	1.2 ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน	2.1 สนับสนุนให้ สง. ไทยสามารถประกอบธุรกิจในประเทศได้สะดวกขึ้น
1.1.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ - ผลักดันการบังคับใช้ Payment Systems Act และประกาศสำคัญต่าง ๆ ที่รองรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลผู้ให้บริการ e-Payment - ผลักดันการมีมาตรฐานกลางที่สนับสนุนการใช้ e-Banking/ e-Payment และเชื่อมโยงธุรกรรมของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชนได้อย่างครบวงจร เช่น มาตรฐาน QR Code สำหรับการชำระเงิน มาตรฐานกลางข้อความเพื่อการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และมาตรฐาน e-Invoicing - ผลักดันให้มีโครงสร้างพื้นฐานกลางที่ทันสมัยและเอื้อต่อการพัฒนาบริการผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และเชื่อมโยงกันได้ (Interoperability) ระหว่าง ธพ. และ Non-banks - ผลักดันให้มีระบบการเข้าถึงและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมให้ สง. สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงลูกค้า (CDD) และรู้จักลูกค้าด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-KYC)	1.2.1 สนับสนุนให้ ธพ. พัฒนาระบบการทำงานภายใน - พัฒนาระบบการทำงานของ ธพ. ให้คล่องตัว ยืดหยุ่น และเป็นอัตโนมัติ (Automated) มากขึ้น - เชื่อมโยงระบบ IT และฐานข้อมูลภายใน ธพ. ธุรกิจไมโคร และธุรกิจในต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ ธพ. ใช้ระบบในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง (Intelligence tool) 1.2.2 ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน (Common utilities) - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางด้าน IT ที่ช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการบริหารความเสี่ยง (เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์สำรอง (Alternate site) และระบบ Fraud Monitoring) - พัฒนาระบบและโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน เช่น Shared Point of sale (POS) Terminal 1.2.3 พัฒนาระบบการพิจารณาข้อมูลเครดิต และการรับส่งข้อมูลกับ ธพ. - พัฒนาระบบการยื่นคำขออนุญาตและการส่งรายงานของ สง. ผ่านระบบ e-Application ให้มีประสิทธิภาพ สะดวกและรวดเร็วขึ้น รวมถึงจัดทำคู่มือการขออนุญาตต่าง ๆ ให้ชัดเจน - ลดภาระการรายงานข้อมูลผ่านการทำข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานกำกับดูแลอื่น	2.1.1 เจรจากับต่างประเทศเพื่อเพิ่มช่องทางการประกอบธุรกิจของ ธพ. ไทย (เช่น จัดตั้ง Qualified ASEAN Banks (QABs)) และลดอุปสรรคจากเกณฑ์กำกับดูแล ธพ. ในต่างประเทศ 2.1.2 ส่งเสริมให้ ธพ. ที่ประสงค์ประกอบธุรกิจในต่างประเทศ เชื่อมโยงฐานข้อมูลและระบบ IT อย่างครบวงจร 2.1.3 ส่งเสริมให้ Non-banks มีบทบาทในการให้บริการธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศมากขึ้น 2.1.4 พิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์และกระบวนการในการยื่นคำขออนุญาตธุรกรรมที่ช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนในภูมิภาค
1.1.2 เพิ่มบทบาทผู้ให้บริการการโอนและชำระเงินซึ่งครอบคลุมทั้ง ธพ. และ Non-banks	1.3 ประเมินโครงสร้างระบบ สง. สำหรับระยะต่อไป	2.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ
- ปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแลธุรกิจ e-Payment เช่น ขยายขอบเขต e-Money ให้รองรับธุรกิจ e-Commerce และการชำระค่าสินค้าและบริการ (เช่น e-Receipt/ e-Tax Invoice) - สนับสนุนให้เกิด Interoperability ระหว่างผู้ให้บริการที่เป็น ธพ. และ Non-banks - ส่งเสริมให้ ธพ. และ Non-banks สามารถออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น บัตรเครดิต, บัตรเดบิต) โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานกลางร่วมกันได้สะดวกขึ้น	1.3.1 เพิ่มการแข่งขันและโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของผู้ให้บริการ	2.2.1 ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายระบบการชำระเงินของเอเชีย (Asian Payment Network: APN)
	- เพิ่มบทบาทผู้ให้บริการที่มีศักยภาพ เช่น ขยายขอบเขตการให้บริการของ ธพ. และ Non-banks ในปัจจุบัน - ศึกษาความเป็นไปได้ในการมีใบอนุญาตหรือผู้เสนอรายใหม่ที่จะกระตุ้นการแข่งขัน ปิดช่องว่างในการให้บริการทางการเงินของผู้เล่นปัจจุบัน หรือสอดคล้องกับพัฒนาการด้านเทคโนโลยี	2.2.2 สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินในกลุ่มประเทศ CLMV
1.1.3 ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มขึ้น	1.3.2 กำหนดภูมิทัศน์ (Landscape) ที่เหมาะสมของระบบสถาบันการเงินไทยในระยะต่อไป	2.3 สร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง
- สนับสนุนโครงการ National e-Payment ของรัฐบาล โดย ธพ. ร่วมดำเนินการในโครงการระบบการชำระเงินแบบ Any ID และโครงการขยายการใช้บัตร - ทบทวนกลไกราคาเพื่อส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ - สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐใช้ e-Government payment มากขึ้น และสนับสนุนให้ภาคธุรกิจใช้บริการดังกล่าว (เช่น e-Tax Invoice/ e-Filing) มากขึ้น - สนับสนุนให้มีบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างภาคธุรกิจ (B2B) - สร้างความเชื่อมั่นในการใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยพัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแลให้ครอบคลุมความเสี่ยงรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป - ผลักดันการทำธุรกรรมกู้ยืมระหว่าง สง. ด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์	- ศึกษาและกำหนดรูปแบบ ขอบเขตธุรกิจ และแนวทางการกำกับดูแล ธพ. และผู้ให้บริการอื่นทั้งในและต่างประเทศที่เหมาะสม - ศึกษาและกำหนดรูปแบบธุรกิจ ธพ. ต่างประเทศที่เหมาะสม - พิจารณาให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและค่าธรรมเนียมแก่ สง. ที่ควรรวมกันโดยสมัครใจ	2.3.1 ส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระค่าสินค้าและบริการระหว่างประเทศ พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น Bilateral Swap Arrangement (BSA) ระหว่างธนาคารกลาง และ Local currency clearing bank
3.2 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและการพัฒนาศักยภาพของ SMEs		2.3.2 พัฒนาและเชื่อมโยงบริการทางการเงินและการชำระเงินที่สนับสนุนธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
3.2.1 พัฒนาข้อมูล SMEs	ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน เร่งนวัตกรรม และลดต้นทุนให้ระบบเศรษฐกิจ 1. Digitization and Efficiency 2. Regionalization 3. Access 4. Enablers Inclusive Growth เพิ่มศักยภาพของระบบการเงินไทยในการสนับสนุนการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนรายย่อย วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธุรกิจขนาดใหญ่ เพื่อเอื้อต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาว	4.1 พัฒนาศักยภาพทางการเงิน
- พัฒนาฐานข้อมูลลูกค้า SMEs ให้มีข้อมูลหลากหลาย ครอบคลุม สง. อื่นนอกจาก ธพ. และให้ข้อมูลย้อนกลับ สง. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สนับสนุนให้ NCB ขยายประเภทและจำนวนสมาชิก รวมทั้งจัดทำ Bureau score - สนับสนุน สสว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้ SMEs ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการและเข้าสู่ระบบภาษี	3.1 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคประชาชน	4.1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในภาคธนาคาร
3.2.2 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านสถาบันการเงินและช่องทางอื่น	3.1.1 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ประชาชน	4.1.1.1 พัฒนาศักยภาพและสร้างมาตรฐานบุคลากร โดยอาจให้มีการขึ้นทะเบียน (Registration) ผู้ค้าในตลาดเงินตราต่างประเทศและตลาดเงิน และมีระบบประกาศนียบัตร (Certificate) เฉพาะด้าน
- สนับสนุนการเพิ่มประเภทหลักประกันที่ใช้ในการขอสินเชื่อของ SMEs - สนับสนุนให้ บสย. มีการรับประกันสินเชื่อที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า และมีผลิตภัณฑ์สนับสนุนกลุ่ม SMEs ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ - ศึกษาการจัดทำระบบ e-Claims สำหรับประเทศไทย - สนับสนุนการระดมทุนผ่านช่องทางอื่น เช่น P2P lending/ Venture capital - สนับสนุนให้ สง. มีส่วนร่วมในการเป็นธนาคารที่ยั่งยืน (Sustainable banking)	3.1.2 ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ประชาชน	4.1.1.2 สนับสนุนให้มีสถาบันกลางในการพัฒนาบุคลากร
3.2.3 สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐและพัฒนาศักยภาพ SMEs	3.1.2 สนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณและส่งเสริมระบบบำนาญและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	4.1.1.3 สร้างแรงจูงใจให้กับนิติที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่ภาคธนาคารเพิ่มขึ้น
โดยสนับสนุนให้ศูนย์ให้บริการ SMEs แบบครบวงจร (SME One-Stop Service Center) ของภาครัฐ เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงข้อมูลและพัฒนาศักยภาพของ SMEs	- เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการในพื้นที่ห่างไกลจากสาขาและจุดบริการ โดยเพิ่มความยืดหยุ่นของหลักเกณฑ์การกำกับดูแล สง. (เช่น ตัวแทน สง. (Agent)/ ส่งเสริมการใช้ Internet & Mobile banking/ เพิ่มหรือกระจาย POS Terminal) - ผลักดันให้ประชาชนได้รับบริการทางการเงินพื้นฐาน (ฝาก ถอน โอน และชำระเงิน) ในราคาที่เหมาะสม - สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของธุรกิจการเงินชุมชนให้มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีมาตรฐาน และมีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เพื่อให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง	4.2 ส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้บริโภคทางการเงิน
3.3 ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการระดมทุนของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ผ่านตลาดทุน	3.1.2 สนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณและส่งเสริมระบบบำนาญและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	4.2.1 ให้ความรู้ทางการเงินและส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน
3.3.1 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถระดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้ (หุ้นกู้) ได้เพิ่มขึ้น	- ผลักดันให้ สง. พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณ ทั้งการออม/การลงทุนระยะยาวก่อนเกษียณ และการให้บริการทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุ (เช่น Reverse mortgage) - ส่งเสริมให้มีระบบบำนาญ (Mandatory/ Supplementary pension fund) และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	- ผลักดันการให้ความรู้ทางการเงินเป็นวาระแห่งชาติ - พัฒนาเนื้อหาความรู้ทางการเงินในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทันสมัย โดยมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ - สนับสนุนให้ สง. เป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน ณ จุดให้บริการ - ส่งเสริมให้ผู้ให้บริการทางการเงินเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตน
3.3.2 สนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาตลาดทุนไทย	3.1.2 สนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณและส่งเสริมระบบบำนาญและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	4.2.2 ให้ความรู้ในการใช้บริการทางการเงินที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและแนวโน้มของผู้บริโภคในปัจจุบัน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรภายนอก เช่น เรื่องหนี้และการเงินภาคครัวเรือน การเงินอิเล็กทรอนิกส์ และการออมก่อนวัยเกษียณ
		4.2.3 ให้ความคุ้มครองและดูแลเรื่องร้องเรียนผู้ใช้บริการทางการเงิน
		- ผลักดันการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานของระบบ ธพ. ไทย (Code of conduct) - ส่งเสริมให้ ธพ. ยกระดับการแก้ไขเรื่องร้องเรียน และมีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย - พัฒนาการกำกับดูแลการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการทางการเงิน (Market conduct) ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
		4.3 ผลักดันกฎหมายทางการเงิน
		4.3.1 บังคับใช้ Payment Systems Act และประกาศสำคัญต่าง ๆ ที่รองรับ
		4.3.2 สร้างการยอมรับ e-Document และการใช้ Digital signature เป็นหลักฐานในกระบวนการยุติธรรม
		4.3.3 ปรับปรุงกฎหมายการเงินต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 2
		4.3.4 ปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้มีแนวทางรองรับการแก้ไขปัญหา สง. ที่ประสบภาวะวิกฤต
		4.4 พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแล
		4.4.1 ดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินด้วยการปรับใช้หลักเกณฑ์การกำกับสากลให้เหมาะสมกับบริบทของไทยทั้งระบบ ธพ. และ SFIs
		4.4.2 เตรียมความพร้อมเพื่อเข้ารับการประเมินตามโครงการ Financial Sector Assessment Program (FSAP)
		4.4.3 กำหนดกรอบการแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือ สง. ร่วมกับผู้กำกับดูแลในภูมิภาค (Cross-border Resolution)
		4.4.4 พัฒนาคาตลาดการเงินผ่านกรอบความร่วมมือระหว่างผู้ร่วมตลาดภาคเอกชนและภาครัฐ โดยดำเนินการผ่านคณะกรรมการตลาดการเงินไทย เพื่อกำหนดทิศทางพัฒนาคาตลาดการเงินไทย

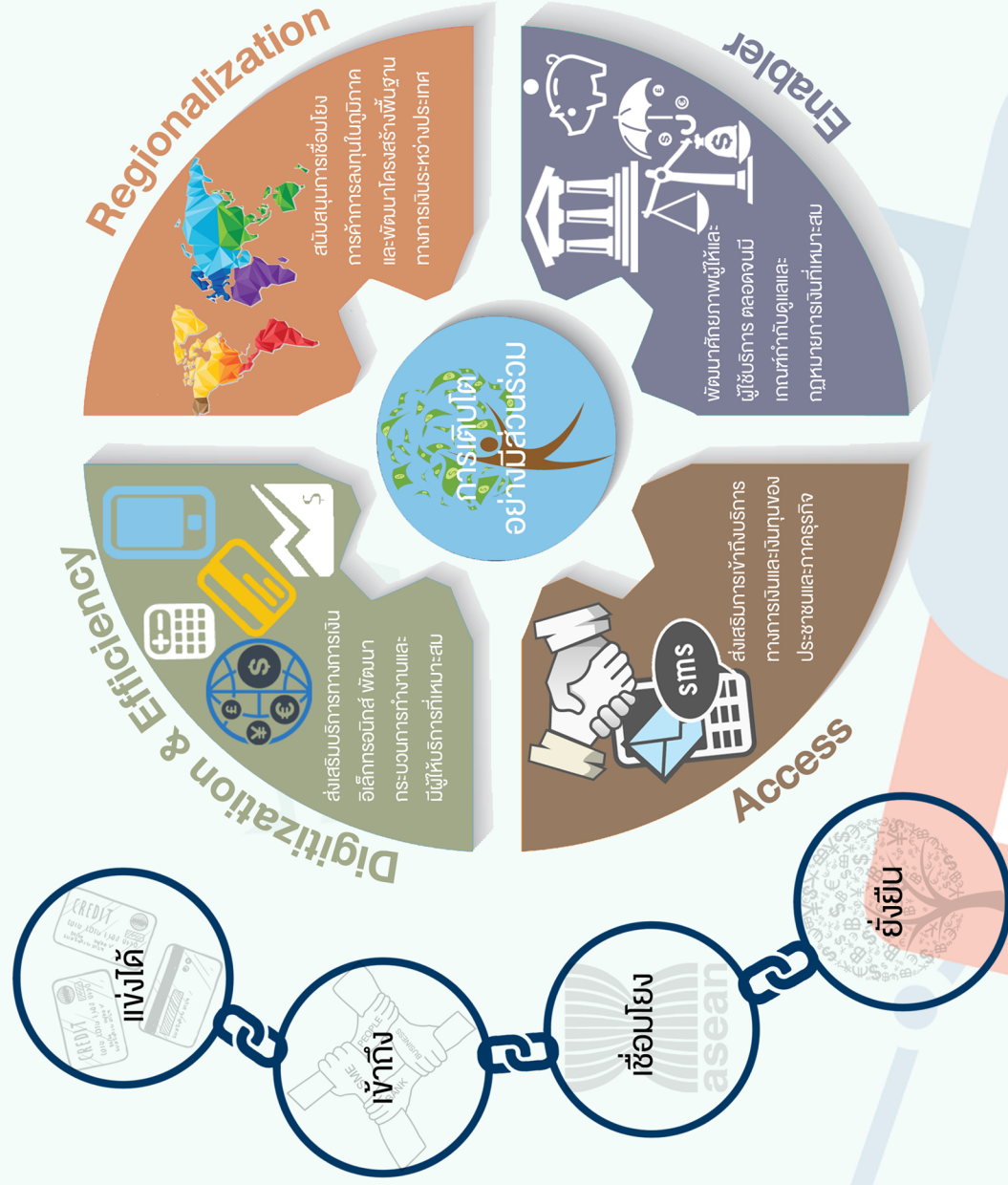
ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ 3 (2559-2563)

วิสัยทัศน์ (Vision)

ระบบสถาบันการเงินไทยแข่งขันได้ สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายขึ้นด้วยราคาที่เป็นธรรม และไม่บิดเบือน และสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาค ภายใต้การกำกับดูแลเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

เป้าหมาย (Intended Outcome)

- มีความมั่นคง มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี
- ธนาคารพาณิชย์ไทยอย่างน้อย 1 แห่งมีขนาดใหญ่เพียงพอและมีบทบาทสำคัญในภูมิภาค
- ธนาคารพาณิชย์ให้บริการ Digital banking อย่างครบวงจร
- ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
- มีผู้ให้บริการที่หลากหลายทั้งธนาคารพาณิชย์และ Non-banks รวมถึงมีรูปแบบและช่องทางการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและภาคธุรกิจทุกระดับ
- มีการกำกับดูแลตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับ

1.ระบบสถาบันการเงิน

2.ประชาชนและภาคธุรกิจ

- ประชาชน**
- ได้รับบริการทางการเงินพื้นฐานอย่างทั่วถึง
 - สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวก (Banking anywhere, anytime, any devices)
 - มีโอกาสในการประกอบอาชีพ การศึกษา ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
 - มีความรู้ทางการเงิน สามารถเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้เหมาะสม
 - มีความมั่นใจและได้รับความคุ้มครองในการใช้บริการทางการเงิน
- ภาคธุรกิจ และ SMEs**
- สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินและสินเชื่อได้สะดวกด้วยต้นทุนที่ต่ำ
 - มีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจ Start-up และนวัตกรรม
 - มีความมั่นใจและได้รับความคุ้มครองในการใช้บริการทางการเงิน

3.เศรษฐกิจโดยรวม

- ต้นทุนการดำเนินงานต่ำลง
- การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพ
- ความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพิ่มขึ้น
- สถาบันการเงินและธุรกิจไทยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภูมิภาค
- ระบบชำระเงินในภูมิภาคมีความเชื่อมโยงกัน (Asian Payment Network: APN) เพื่อลดการล้มการลงทุนในภูมิภาค

เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี
อย่างยั่งยืนของไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

273 ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

www.bot.or.th